Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ♦ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1996 йил 30 ноябрь, шанба • № 95 (10.870) • Эркин нархда сотилади

ДЎСТЛИГИМИЗ ПОЙДЕВОРИ МУСТАҲКАМ

Туркманистон Президенти Сапармурот Ниёзовнинг Ўзбекистонга ташрифи ниҳоясига етди

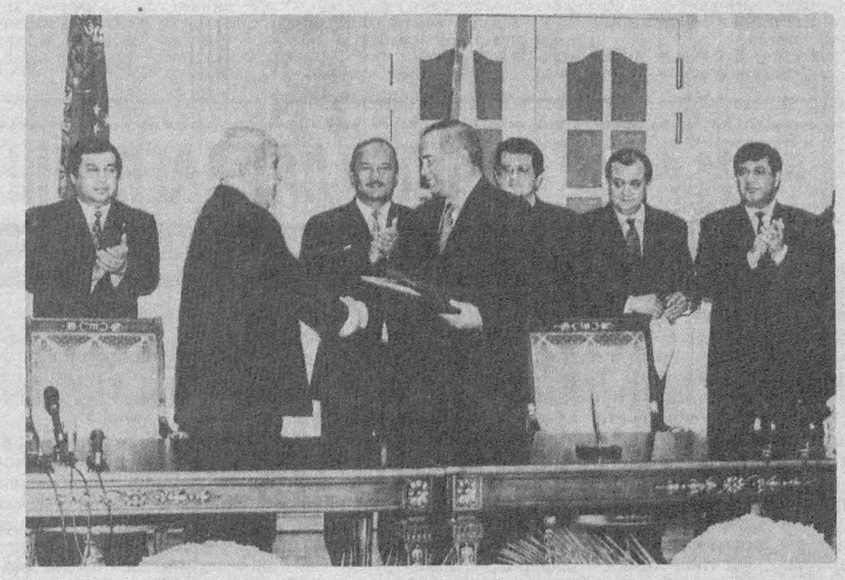
Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Туркманистон Президенти Сапармурот Ниёзов 27—28 ноябрь кунлари республикамизда бўлди.

БУ ташриф икки қардош мамлакат ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлаш мақсадида уюштирилган эди. Айтиш керакки, ўзаро учрашувлар ва қабул қилинган ҳужжатлар бу мақсадга эришиш йўлида катта иш қилинганлигидан далолат беради.

Шу вақттача Ўзбекистон билан Туркманистон ўртасида 34 та давлатлараро битимлар тузилганди. Олий даражадаги меҳмоннинг куни кеча ниҳоясига етган мамлакатимизга ташрифи давомида эса яна 12 та ҳужжат имзоланди. Хўш, бу ҳужжатлар нималардан иборат? Булар асосан икки мамлакат ўртасида ҳамкорликни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш тўғрисида декларация, Ўзбекистон Республикаси билан Туркманистон ўртасида ҳуқуқий ёрдам ва фуқаролик, оилавий, жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий муносабатлар тўғрисидаги шартнома ҳамда савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Туркманистон қўшма комиссиясини ташкил қилиш ҳақидаги протоколдир. Бундан ташқари ҳар икки мамлакат делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар чоғида Ўзбекистонда Туркманистон кунлари, Туркманистонда Ўзбекистон кунлари каби маданий-маърифий аҳамиятга молик тадбирларни йўлга қўйиш, ўзаро телекўрсатувлар алмашиш қардош халқлар манфаатига хизмат қилиши таъкидланди. Суҳбатлар давомида Сапармурот Ниёзов нефть ва газ конларини излаб топишда фаол ҳамкорлик қилиш мумкинлигига эътиборни қаратди. Туркманистон ҳозирда углеводород хом ашёси заҳиралари бўйича жаҳонда учинчи ўринни эгаллаб турипти. Мамлакатда аниқланган нефть бойлигининг ўзи 10 миллиард тоннани, газ — 15 триллион куб метрни ташкил этади. Аммо Туркманистон ҳудудининг учдан бир қисмидаги заҳиралар ҳали ўрганилмаган. Бу борадаги ишларда туркман мутахассислари ўзбекистонлик ҳамкасбларининг иштирокидан мамнун бўлур эдилар.

Туркманистонлик меҳмон Тошкентда бўлган чоғида Темурийлар тарихи давлат музейини бориб кўрди. Алишер Навоий номидаги миллий боғга ташриф буюрди. Бу билан у улуғ бобокалонларимиз ҳурматини бажо келтирди. Шунингдек меҳмон Президент Ислом Каримов ҳамроҳлигида қадимий Хоразм юртига ҳам борди. Кўҳна Хева марказида туркман шоири ва мутафаккири Махтумқули ҳайкали тантанали равишда очилди. Бу маросимда Ислом Каримов ва Сапармурот Ниёзов нутқ сўзладилар. Ҳар иккала давлат раҳбари ҳам халқларимиз дўстлиги азалий ва абадийлигини таъкидлаб, миллатларимизнинг тарихи, маданияти, урф-одатлари узвий боғланганлигини, бу қадимий анъаналарни янада бойитиш иккала мамлакат халқлари учун мустақилликни мустаҳкамлаш йўлида хизмат қилажагини айтиб ўтдилар.

Туркманистон раҳбарининг мамлакатимизга қилган ташрифи ғоят самарали ва сермазмун ўтди. У муҳим сиёсий аҳамиятга эга бўлиб, ўзаро ҳамкорликни янги босқичга кўтариши шубҳасиздир.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ: воқеалар, хабарлар, янгиликлар

ТААССУРОТЛАРИ ОЛАМ-ОЛАМ

Ҳа, шундай, Вилоят хотин-қизлар қўмитаси ва «Маънавият-маърифат» жамоатчилик маркази вилоят бўлими ҳамкорликда пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларига ташкил этган саёҳат иштирокчилари амалга оширилган ишларни кўриб буни очиқ эътироф этдилар.

Вилоятимизда бундай тадбир учинчи бор ташкил этилиши. Дастлаб қибрайлик, сўнг Тошкент тумани хотин-қизлари, меҳнат фахрийлари Тошкентда бунёд этилган янги объектларни кўриб маданий ҳордиқ чиқарган эдилар. Бу сафар пахта режасини бажарган Юқоричирчиқ, Ўртачирчиқ ва Оққўрғон туманидан онахонлар ва теримда жонбозлик кўрсатган кўпминг килограммчилар пойтахтга ташриф буюришди. Улар шу куни «Темурийлар тарихи» давлат музейини ва мустақиллик йилларида бунёд этилган янги иншоотларни томоша қилдилар. Уларнинг саёҳатлари Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқали комедия театрининг «Куёвлар конкурси» спектаклини томоша қилиш билан якунланди.

ТЎЙ — ҲАММАНИКИ

Паркент туманида сал бошқачароқ анъана кенг қулоч ёя бошлади. Ҳаммаси «Ҳисарак»лик оддий ишчи Эргаш Ярашевнинг кўмак истаб ҳокимликка келганидан бошланди. Яъни, унинг ўғли Тиркашжон билан Ҳолидаойларнинг никоҳ тўйи ҳокимлик ҳисобидан ўтказилди. Кўп ўтмай «Гулбоғ» халқ корпорациясида бир маҳаллар тракторчи бўлиб меҳнат қилган, марҳум Адаш Холиқовнинг ўғли Бахтиёр Холиқов ҳам гулбоғликлар ҳиммати билан уйланди.

Тўйчи ДЎСТМАТОВ.

ОҚАВАЛАР ТОЗАЛАНМОҚДА

Янгийўлдаги биокимё заводи ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун кўп миқдорда оби-ҳаёт ишлатади. Унинг ҳажми миллион-миллион куб метрни ташкил этади.

Айни вақтда корхонадан оқавалар ҳам кўп чиқади. Бу атроф муҳитга катта зарар келтирарди. Шунинг учун ҳам корхона раҳбарларининг бу масалага етарли эътибор бермаётганлиги «Табиат ва инсон» саҳифаларида ҳам бир неча бор танқид қилинди.

Ниҳоят улар бундан тегишли хулоса чиқариб олганга ўхшайдилар. Шунинг учун ҳам оқавалар ҳажмини ва унинг ифлосланишини қисқартиришга қаратилган экологлар таклифларини амалга оширишга эътиборни кучайтирдилар. Бу ўз самарасини бермоқда. Шу йилнинг бошида спирт-ректификат ишлаб чиқариш бўйича янги цех ишга туширилиши баҳона сув ресурсларидан фойдаланиш ва оқаваларни яхши тозалашга қаратилган қатор техникавий тадбирлар амалга оширилди.

Биргина шу цех йилига 1 миллион 344 минг куб метрдан ортиқ сувни сарфлайди. Оқавалари ҳажми эса 554 минг куб метрни ташкил этади. Бу сув таъминоти заводнинг қудуқларида амалга оширилмоқда. Лойиҳага мувофиқ бир кеча-кундузда 5 минг куб метр қувватга эга бўлган қайта сув таъминоти тизими қурилиши назарда тутилди. Шунга асосан градирня қурилиши тугалланди. Янги насослар ва бошқа асбоб-ускуналар ўрнатилди. Қайта сув таъминоти тизими янги цех учун ҳам, шунингдек ҳамиртуруш ишлаб чиқариши учун ҳам хизмат қилаяпти. Натижада барча оқава сувлар тозалаш иншоотларига тушадиган бўлди. Шундай қилиб, ифлос оқаваларни сув манбаларига оқизиш тўла барҳам топди.

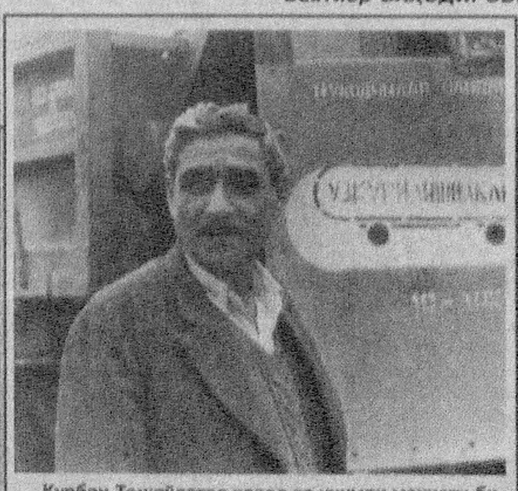
С. МАҲМУДОВ.

МУЗЕЙЛАР — МАЪНАВИЯТ КЎЗГУСИ

АНГРЕН шаҳар ўлкашунослик музейи қизиқарли кўргазмаларга бойлиги билан доимо мухлислар эътиборини тортмоқда.

Музейда олий, махсус ўқув юртлари талабалари, мактаб ўқувчилари тарих, жуғрофия ва адабиёт дарсларидан муаллималари кўмагида кўргазмалилик асосида сабоқ олмоқдалар. Айни пайтда, маънавий оламлари бойиб, ўз ўлкаларига бўлган меҳр-муҳаббатлари ошмоқда. Музей «Қадимги тарих», «Янги тарих» ҳамда «Шаҳар ва замонавийлик» сингари бўлимлардан иборат. Бўлимларда шаҳарнинг ўзига хос тарихи кўплаб ҳужжатлар асосида томошабин ҳукмига ҳавола этилмоқда.

Бахтиёр БАҲОДИРОВ.

Қурбон Тошпўлатов ҳалол ва унумли меҳнати билан Чирчиқдаги 10-автокорхона ҳиссадорлик жамияти жамоасининг ҳурматини қозонган. Моҳир ҳайдовчи ўзининг юк машинаси билан «ЎзДЭУавто» корхонаси ҳамда Тошкентдаги «Чорсу» спорт мажмуаси қурилишига муносиб ҳисса қўшди.

Нуъмон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

«КОБУЛ-ТЎЙТЕПА ТЕКСТИЛЬ» ЎЗБЕКИСТОН — КОРЕЯ ҚЎШМА КОРХОНАСИ ЖАМОАСИГА

Муҳтарам дўстлар!

Бугун Ўзбекистон Республикасининг бутун тўқимачилик саноати қатори сизнинг ёш қўшма корхонангиз тарихида ҳам муҳим ўрин эгаллайдиган кундир. Энг юксак жаҳон талабларига жавоб бера оладиган замонавий «Кобул-Тўйтепа текстиль» қўшма корхонаси ишга туширилмоқда. Мен шу пайтгача Ўзбекистоннинг кўпчиликка маълум бўлмаган чекка бир шаҳарчаси — Тўйтепа бундан буён Марказий Осиё чегараларидан ташқарида ҳам машҳур бўлишига аминман. Илғор технология билан жиҳозланган бу корхона пахта толасидан рақобатбардошли маҳсулот ишлаб чиқаради.

Шу ўринда мен «Кобул текстайлз» компанияси раҳбарлари, хусусан компания президенти Чан Хо Пакнинг бу ишга қўшган алоҳида ҳиссасини таъкидлаб ўтишни истардим. Улар янги корхона қурилишига салмоқли сармоя ётқизибгина қолмай, мураккаб техник масалаларни ҳал этишда ҳам юксак ишчанлик фазилатларини намоён этдилар.

Шу билан бирга, «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси, республикадаги лойиҳа, монтаж ва қурилиш ташкилотлари ходимлари ишини ҳам қайд этмай ўтолмайман. Улар саноқли ойлар ичида корейс шериклари билан тўла якдилликка эришиб, аъло навли калава ва юксак сифатли тоза газлама ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар.

Корхона ишлаб чиқарган маҳсулотнинг саксон фоиздан ошиғи хорижга чиқарилишининг ўзи ҳам кўп нарсадан далолат бериб турибди. Бу мамлакатимиздаги тўқимачилик соҳасининг нуфузини кўтаришдан ташқари, Ўзбекистонга, унинг халқига ўнлаб миллион АҚШ долларини олиб келади.

Бизнинг Жанубий Корея компаниялари билан ҳамкорлигимизнинг бошқа бир муҳим жиҳати ҳақида ҳам гапирмаслик мумкин эмас. «Кобул-Тўйтепа текстиль» корхонаси лойиҳа қувватига чиққанидан кейин Тошкент вилоятининг бу туманида истиқомат қилаётган бир неча минг киши иш ўринлари ҳамда юксак даромад билан таъминланади.

Муҳтарам дўстлар!

Ўзбекистон билан Кореянинг иқтисодий ҳамкорлиги йил сайин, ой сайин ривожланиб бормоқда. Бу бизни қувонтирмай қолмайди, албатта.

«Кобул-Тўйтепа текстиль»дек йирик лойиҳани амалга оширишда иштирок этган барча кишиларга самимий миннатдорлик билдиришга ижозат бергайсизлар. Барчангизни янги замонавий корхона ишга туширилиши билан табриклайман. Сизларга мустаҳкам сиҳат-саломатлик, ошлавий бахт-саодат ҳамда ватанимизнинг гуллаб-яшнаши йўлида қилаётган меҳнатларингизда муваффақиятлар тилайман!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

ЭСКИ КАСАЛЛИКДАН ҚАЧОН ФОРИҒ БЎЛАМИЗ

Муносабат

Не-не машаққатлар билан ниҳол экиб, кўкартириб, дон-дун сепиб, ундириб, майса қилиб олсангизу, лекин, айрим одамларнинг масъулиятсизлиги, фақат ўзини ўйлаши туфайли бу мевали дарахту, дон-дун майсалари мол-хол томонидан пайҳон қилинса! Кишига ниҳоятда алам қилади-да! Галла мустақиллиги учун кураш бошланган дастлабки кезларда каттакичик майдонларда ана шундай нохуш ҳолатлар тез-тез такрорланадиган бўлиб қолган эди. Маҳаллий идоралар томонидан кўрилган чора-тадбирлар, огоҳлантиришлар, танбеҳлар унчалик кор қилмади. Бу деҳқонларни, ғаллакорларни анча ташвишга сола бошлаган эди. Шунинг учун ҳам ҳукуматимиз экинларнинг пайҳон қилиниши олдини олишга қаратилган чоралар кўриш мақсадида 1994 йилда, шунингдек, 1995 йилда махсус қарорлар қабул қилганди.

Мутасаддилар, текширув органлари зиммасига аниқ вазифалар белгиланди. Ана шундан сўнг жойларда ташкилотчилик ишлари жонлантириб юборилди. Экинларнинг, мевали дарахтларнинг пайҳон қилинишига қарши қатъий кураш бошланди. Айбдорларга жиддий чоралар кўрилди. Бу ўз самарасини бермасдан қолмади. Катта-катта майдонларда экинларнинг пайҳон қилиниши олди олинди, ҳосил сақлаб қолинди.

Афсуски, бу иш айримларга мавсумийдек бўлиб туюлди. Изчиллик билан давом эттирилмади. Натижада яна онда-сонда бўлса ҳам экинларнинг пайҳон қилиниши сингари нохуш ҳолатлар кўзга ташлана бошлади. Бирники мингга, минғники туманга деганларидек, бу касалликнинг янгидан газак олиш хавфи туғила бошлади. Чунки айрим жойларда талабчанлик бўшаштириб юборилган, мунтазам равишда рейдлар, текширувлар ўтказиб туришга айтарли эътибор бермай қўйдилар.

Шунинг учун ҳам ҳукуматимиз қишлоқ хўжалиги экинлари пайҳон қилинишига қарши курашни кучайтиришга доир қўшимча чоратадбирлар тўғрисида яна қарор қабул қилди.

Бу қарорда янги ва кескин чора-тадбирлар белгиланди. Ахир бошқача бўлиши мумкин ҳам эмас-да. Ўзингиз бир мушоҳада қилиб кўринг. Олимларнинг, тажрибакорларнинг ҳисоб-китобларига қараганда бир квадрат метрда 400 туп буғдой ўсимлиги ва бу ўсимликларнинг ҳар бир тупида 6-7 тадан бошоқ етилар экан. Агар бир бошоқдаги дон бир ҳовуч бўлиши мумкинлигини ҳисобга олсак, моллар буғдойзорларни пайҳон қилганда қанчадан-қанча ҳосилнинг йўқолиши турган гап-ку! Ҳар йили гектаридан 45-50 центнердан ҳосил олишни ният қилиб, кўп ҳолларда бу мақсадга ета олмай қолаётганлигимизнинг боиси шунда эмасми? Ёки бўлмаса бир туп мевали ниҳолни вояга етказиш учун камида беш-олти йил керак бўлади. Лекин мевазорга мол тушиб, унинг пўстлоғини ғажиши билан дарахтнинг умри тугайди. Бу увол эмасми! Шунинг учун ҳам бу қарорнинг моҳияти беқиёсдир. Унда айбдорларга нисбатан кўриладиган кескин чора ва тадбирлар аниқ белгиланган. Жавобгарликка тортиш мажбурий қилиб қўйилган. Ҳар бир ҳолат бўйича жазонинг муқаррарлиги айтилган, зиён тўлиқ ундириб олиниши шундан сўнггина моллар қайтариб берилиши қатъий кўрсатилган. Ҳар бир дала, ҳар бир майдонда қоровуллар, уларнинг фаолияти, ишлари қандай ташкил қилиниши ҳам белгилаб қўйилган.

Энди ҳамма гап бу қарорни ҳар бир худудда, хўжаликда изчил амалга оширилишида қолди. Ўйлаймизки, мутассаддилар, текширув, ҳуқуқ-тартибот органлари бу соҳада ўзларининг зиммаларига юклатилган вазифаларни сидқидилдан амалга ошириш учун астойдил ҳаракат қиладилар. Ўз навбатида матбуот, радио ва телевидение, ахборот органларидан ҳам бу қарорнинг моҳиятини кенг тарғиб этиб, у жойларда қандай амалга оширилаётганлиги ва қандай самаралар бераётганлигини кенг ва мунтазам ёритиб боришлари талаб этилади.

Носир РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» шарҳловчиси.

Шу сонга! Шу сонга! Шу сонга!

ҚИБРАЙДАН ХУШХАБАР

Туман сабзаваткорлари салкам қирқ минг тонна сабзавот етказиб бердилар

Кеча Қибрайдан хушхабар келди. Туман сабзаваткорлари йиллик режани бажариб, 39 минг 335 тонна сархил сабзавот тайёрлаганликлари ҳақида маълум қилдилар. Эл дастурхонини ноз-неъматлар билан баракали қилишга туманнинг ҳамма жамоа хўжаликлари муносиб ҳисса қўшдилар. Уларнинг барчаси ўз режаларини ошириб бажаришди. Чунончи, «Бураота» жамоа хўжалиги 5315 тонна, «Маданият» — 5175, «Дўрмон» — 4470, Туроп Нормуҳамедов номли хўжалик 3915 тонна сабзавот етказиб берди. Қибрайлик соҳибкорлар ҳам бу йил ўз ишларидан мамнундирлар. Туманда мева сотиш режаси зиёдаси билан бажарилди.

Шуниси диққатга сазоворки, қибрайлик ғаллакорлар вилоятда биринчилардан бўлиб мўлжалдаги хирмонни уйган эдилар. Улар келгуси йил ҳосили учун ҳам яхши замин яратиб қўйдилар. 2500 гектар майдондаги ғалла униб чиқди. Ҳозир кўк майсаларни парваришлаш бошлаб юборилди.

(Ўз мухбиримиздан).

ПАЙҲОН ҚИЛИНМАЙДИ

Ўртачирчиқ туманида фаоллар йиғилиши бўлиб ўтди. Туман прокурори Ҳикматилла Назарметов Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Қишлоқ хўжалиги экинларининг пайҳон қилинишига қарши курашни кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ва шу борада олиб борилаётган ишлар ҳақида маъруза қилди.

Йиғилишда «Қорасув» жамоа хўжалиги раиси Турғунбой Орипов, Акмал Икромов номли жамоа хўжалиги фахрийлар кенгашининг раиси Холтурсун Пўлатов, туман ички ишлар бўлими бошлиғи муовини Маҳмуд Умаров ва бошқалар экинзор ва боғ-роғларни пайҳон қилиш ҳолларига қарши курашни кучайтириш ҳақида гапирдилар. Қабул қилинган қарор асосида жойларда мансабдор шахсларнинг масъулияти ошириладиган, экинзор ва боғ-роғларга қоровуллар қўйилиб, улар отлар билан таъминланадиган бўлди.

Усмонали ҲАМИДОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЛИССАБОНГА ТАШРИФИ ХУСУСИДА

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов шу йил 2-3 декабрь кунлари Лиссабонда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти иштирокчилари бўлган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг навбатдаги учрашувида иштирок этади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Сизнинг газетангиз

Азиз муштарийлар!

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги тизимидаги матбуот тарқатиш бўлинмаларида барча газета ва журналлар қаторида «Тошкент ҳақиқати»га ҳам обуна расмийлаштирилмоқда. Газетамизга ўз вақтида ёзилсангиз, у мунтазам равишда хонадонингизга етказиб берилади.

Пойтахт вилоятимизда яшовчилар учун обуна баҳоси газетани уйга етказиб бериш билан ҳисоблаганда:
1 йилга — 940 СЎМ,
ярим йилга — 470 СЎМ,
уч ойга — 235 СЎМ.
Тошкент шаҳри аҳолиси учун:
бир йилга — 840 СЎМ,
ярим йилга — 420 СЎМ,
уч ойга — 210 сўм.
Абонент кутичалари бўлган тошкентликлар учун обуна баҳоси бундан ҳам арзонроқ:
бир йилга — 624 СЎМ,
ярим йилга — 312 СЎМ,
уч ойга —156 СЎМ.

Газетамиз нашр индекси: 64672

8 декабрь — Ўзбекистон Конституцияси куни

ҲУҚУҚИЙ КАФОЛАТЛАР МУЖАССАМ

Мамлакатимиз тарихида абадий қоладиган, авлодлар ифтихор билан эслаб юрадиган буюк сана — Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинган куннинг тўрт йиллигини нишонлаш арафасидамиз. Ўтган вақт ичида асосий қонунимиз чиндан ҳам демократик конституция эканлиги, тарихда синалган умуминсоний, умумбашарий қадриятларни ўзида мужассам этган ҳужжат эканлиги яна бир намоён бўлди.

Дастуримизнинг энг ривожланган давлатларнинг тарихий тажрибасига таянган ҳолда яратилганлиги муҳим аҳамият касб этди ҳамда жаҳон ҳамжамияти эътиборини қозонди. Асосий қонунимизда буюк аждодларимиз яшаб ўтган даврларда шаклланган миллий тафаккур, исломий қадриятлар ўз мужассамини топди.

Республикамиз Президенти Ислом Каримов Конституция қабул қилинганлигининг бир йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда Бош Қонунимиз моҳияти ҳақида гапириб: «... Ўзбекистонимизда, шу азиз ва муқаддас заминимизда истиқомат қилаётган инсонларнинг дунёқарашини, уларга хос муносабатлар, хусусиятларни, меҳр-оқибат, одамийлик, ўзга миллат ва элатларга нисбатан ҳурмат, илму-фанга интилиш, ор-номус, иффат ва ҳаё каби эзгу фазилатларни ўзига асос қилиб олган», дея қомусимизга юксак баҳо берди.

Чиндан ҳам ўтган йиллар мобайнида Ўзбекистон Конституцияси тенглик, эркинлик, биродарлик, халқлар ва миллатлараро дўстлик, тинчликни тобора мустаҳкамлаш ғояларига садоқат билан хизмат қилиб келмоқда.

Албатта ҳеч бир жамият Конституциясиз ёки ўзи белгилаган тартибот маромисиз яшамаган. Лекин у конституциялар давлат манфаатини биринчи ўринга қўйганлиги, тарих, шахс манфаатига лоқайд муносабатдалиги туфайли, фуқароларга хизмат қилмаган. Янги Конституциямизда эса «давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ҳамда фуқаролар олдида масъулдирлар», дея фуқаролар манфаатининг устунлиги қонун билан мустаҳкамлаб қўйилди. Инсон ҳуқуқи муқаддас эканлиги қатъий эътироф этилди.

Ўзбекистон тарихида илгари ҳам Конституциялар бўлган. Хусусан 9 та конститутуция қабул қилинган. Улар орасида илғор демократик, мустақиллик ғояларини акс эттирган, қисқа умр кўрган, учта Конституция мавжуд эди. Булар Туркистон мухториятининг 1918 йил Конституцияси, Бухоро ва Хоразм халқ жумҳуриятларининг 1920 йилдаги Конституцияларидир. Туркистон мухторияти 1918 йил Конституцияси Туркистон мухтор Республикасининг мустақиллик ҳуқуқларини кенг тарғиб этиб, ташқи ва ҳарбий халқ комиссарликларини тузиш орқали бевосита чет эл давлатлари билан мустақил муносабат ўрнатиш, ўзи иқтисодий сиёсат олиб бориши учун мухториятда хўжалик бошқарув органлари тузумини тузиш, фуқароларга тўла, чекланмаган сиёсий ҳуқуқлар бериш тамойилларини жорий қилган эди.

Бухоро ва Хоразм халқ жумҳуриятларининг 1920 йилги конституцияларининг барча фуқароларга кенг ҳуқуқ ва эркинлик бериш тўғрисидаги қоидалари ҳам эътиборга лойиқ бўлган. Бу конституциялар бошқарув органлар тизимини ўзида акс эттирди. Ер, сув, ишлаб-чиқариш, қурол аслаҳаларига хусусий мулкчиликни сақлаб қолди. Савдо-сотиқ, тижоратга кенг йўл очиб берди.

Хоразм халқ жумҳурияти Конституциясининг 13 моддаси барча фуқаролар ўзларининг кўчириб бўладиган ёки кўчмас мулкларига эркин хўжайинлик қилиш ҳуқуқига эгадирлар, дея талқин этди. Ўзбекистон худудидаги бу биринчи конституцияларнинг демократик мазмуни, хусусиятлари ҳозирги мустақиллик жараёнидаги кенг олиб борилаётган давлат сиёсатига ҳамоҳанг бўлган.

Туркистон, Бухоро ва Хоразм Конституцияларининг бу илғор тамойиллари қизил империя томонидан бўғиб ташланди. Республикамизда қабул қилинган кейинги 6 та конституция ўзининг тузилиши, мазмуни, вазифалари, модда ва қисмлари бўйича собиқ иттифоқ конституцияларининг такрори бўлди, холос.

Хўш, янги Конституциямизнинг аввалги Конституциялардан фарқи нималардан иборат? Бу Конституция ўзининг туб моҳияти, ғоясига кўра янги ҳужжат бўлиб, унда жамики дунёвий неъматлар орасида энг улуғи — инсон деган фикр илгари сурилган ва шу асосда «фуқаро — жамият — давлат» ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг оқилона ҳуқуқий ечими топилган. Конституциямизнинг 2-бўлими «Инсон ва фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари» деб номланиб, 35 моддани ўз ичига қамраб, унда фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари ҳақида аниқ фикрлар баён этилди.

Конституциямизнинг қабул қилиниши Республикамизнинг ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий ҳаётида катта аҳамиятга эга бўлган воқеадир. Унинг ҳар бир моддаси ўзбек халқининг мустақиллик йўлидаги қаҳрамонона куч-ғайрати меваси, иродаси, умумманфаат йўлидаги фидокорона интилиши, мустақилликни мустаҳкамлаш борасидаги орзу-умидларининг ёрқин ифодасидир.

Истиқлол бизнинг турмуш тарзимизда катта ислоҳотлар қилиш кераклигини тақозо этди. Натижада, мулкчиликнинг хилма-хил шакллари, тадбиркорлик, эркин меҳнат қилиш ҳуқуқига эга бўлган бозор муносабатлари вужудга келди. Конституцияда хусусий мулкчиликни давлат ўз муҳофазасига олиши қайд этилди. Бу эса хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни, мулк эгасининг эркин қулоч ёзишини, шу йўл билан жамиятни равнақ топтиришни таъминлайди.

Конституцияда ўз ифодасини топган муҳим жиҳатлардан яна бири шуки, давлат ҳокимиятининг тузилиши ва фаолият тартиби ваколатларни тақсимлаш тамойили асосида амалга оширилади. Шунингдек, Бош қонунда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг, Ўзбекистон Президентининг, Вазирлар Маҳкамасининг, Конституциявий суд, Олий суд ва Олий хўжалик судининг ваколатлари аниқ равшан белгилаб қўйилган. Шунга кўра қонун чиқарувчи ҳокимият Олий Мажлис томонидан, ижроия ҳокимият эса Ўзбекистон Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси томонидан амалга оширилади.

Конституцияда жойлардаги давлат ҳокимияти органларига ҳам алоҳида эътибор берилди. Хусусан, маҳаллий ҳокимиятнинг бошлиғи — ҳоким лавозими жорий этилди. Маҳаллий вакиллик ҳокимияти — халқ депутатлари Кенгашларига, шунингдек ижроия ҳокимиятга вилоят, туман, шаҳар ҳокимлари раҳбарлик қиладилар. Шаҳарчалар, қишлоқлар ва овулларда маҳаллий ҳокимият ўз-ўзини бошқариш органлари шаклида амалга оширилади.

Шуниси эътиборга сазоворки, Конституциямиз коммунистик мафкурадан, синфийлик, яккапартиявийлик иллатларидан холидир. Ва аксинча, асосий қонунда жамиятимиз кўп партиявийлик тизимини шакллантиришнинг ҳуқуқий асослари яратилди.

Ўзбекистон Конституциясида эркин демократик жамият қуриш бош мақсадлардан бири эканлиги таъкидланди.

Ўтган йиллар Конституциямиз амалиётда самарали фаолият кўрсатганлигини яна бир бор исботлади. Қабул қилинган қатор қонунлар, ўзгариб бораётган шарт-шароитларни ҳисобга олиб аввал мавжуд бўлган қонунларга киритилган ўзгаришлар, давлатчиликни барпо этиш, эркин бозор иқтисодиётини ривожлантириш, жаҳон ҳамжамиятидаги мамлакатлар билан фаол ҳамкорлик қилишнинг самараси яққол кўзга ташланмоқда.

Конституциямизда Ўзбекистон халқаро муносабатларнинг тўла ҳуқуқли субъекти экани ҳам таъкидланган. Ҳозирги мустақил Республикамиз халқаро ташкилотларнинг фаол аъзоси сифатида ўзаро манфаатли муносабатлар ўрнатмоқда. Республикамиз ташқи сиёсат бобида ҳам Конституциявий тамойилларга амал қилиб келмоқда.

Солиҳ СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон Фанлар Академияси И. Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходими, юридик фанлари доктори.

Мудассир САИДАЗИМОВ,
Мирзо Улуғбек номли ТошДУ доценти, юридик фанлари номзоди.

ХИДИРАЛИ АКАНИ БИЛМАГАН КИМ БОР

ОДАТДА кексаликнинг ўзи эмас, балки яшаб ўтилган сермазмун умр эъзозланади. Лафзи ширин инсон, ўзининг 60 йиллигини нишонлаётган Хидирали Ҳайитқуловнинг ҳаёт йўлига назар ташласак, юқоридаги фикрга ишонч ҳосил қиламиз. Ғоятда ажойиб ташкилотчи ва топширилган вазифага ҳамиша масъулиятли, уни бекаму кўст бажаришга одатланган Хидирали бу яхши хислатларга болалигиданоқ ўрганганлигини у таваллуд топган Оҳангарон туманидаги Янгибозор қишлоғининг кексалари иштиёқ билан гапириб юрадилар.

Оҳангаронликлар унинг уддабуронлиги, одамларга меҳрибонлиги, ишбилармонлигини мазкур шаҳар ижрокомининг раиси лавозимида узоқ муддат фаолият кўрсатганида аниқ ҳис этдилар. У ободончилик ишларига сидқидилдан бош бўлди. Унинг елиб-югуриши эвазига шаҳарда бир қанча янги саноат корхоналарининг қуввати ошди. «Сантехлит» заводи, Оҳангарон ғалла маҳсулотлари комбинати, «Магнит» заводи, бошқа корхоналар барпо этилди. Айни пайтда «Хонобод» номли муҳташам кинотеатр биноси, ўнга яқин ошхона ва чойхоналар қад кўтарди. Бинокорлик ишлари авж олди, ободончилик кенгайди. Бугун ўттиз икки минг кишидан ортиқ аҳоли истиқомат қилаётган шаҳарда ҳар бир оҳангаронлик Хидирали Тўрақуловичнинг номини ҳурмат ва эъзоз билан тилга олаётганлигининг боиси ҳам шундан бўлса керак.

Йиллар ва одамлар

Одамлар аҳлоқан пок, баркамол киинсон саҳислатлардан маънавий етук, жисмонан шинигина чин найдилар. Бу Хидирали бегона эмас. Замон ҳар авлодни аввалгисидан етукроқ кўргиси келади. Менимча, ана шу етуклик Хидирали Ҳайитқуловда тўла-тўкис мужассамлашган.

Хидирали Ҳайитқулов ижроқўм раиси сифатида одамларни уй билан, бошқа зарур воситалар билан таъминлашга чинакам бош-қош бўлди. Оҳангаронда қисқа муддатда янги муҳташам шифохона қурилиб фойдаланишга топширилди, қариялар уй-интернати ҳам худди шу ташаббускорнинг фаол ҳаракати билан бунёд этилди. Бозорларни кенгайтириш, иситиш ва ёритиш тармоқларини янгидан барпо этиш, аҳолини тоза ичимлик сув билан таъминлаш каби эл орзуларини рўёбга чиқаришда ҳам Хидирали Ҳайитқуловнинг хизматлари катта.

Катта мақсадинг бўлса, ўзингни аяма, чунки жонингда ўт билан туғилгансан, деган гап бор. Хидирали ҳам жонида ловуллаган ўт билан туғилган эди. У кейинчалик Оҳангарон ғалла маҳсулотлари комбинатини бошқарганида ҳам, «Оҳангаронцемент» ишлаб чиқариш бирлашмаси транспорт заводига директорлик қилганида ҳам алоҳида ташаббус билан фаолият юргизди, ғалла маҳсулотлари комбинатининг янги-янги цехларини ишга туширди. Омухта ем-ёрма ишлаб чиқарадиган дастгоҳлар ишга туширилиши билан эса туман чорвачилигини ем билан таъминлаш имкониятлари очилди, айни пайтда корхонада олий навли ун ишлаб чиқаришнинг жорий этилиши ҳам бевосита Хидирали Ҳайитқуловнинг номи билан боғлиқдир. «Оҳангаронцемент» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги заводни бошқарганда эса бир кунда 200 вагондан ортиқ маҳсулотни бир йўла ташиш муаммоларини ҳал этди.

Қаерда меҳнат қилмасин, Хидирали бунёдкорликни, одамлар учун қулайликлар яратишни ўйлади. Таваллудининг 60 йиллиги, меҳнат фаолиятининг 40 йиллигини нишонлаётган Хидирали Ҳайитқуловни меҳнат элга танитди, унинг умрини шарафлади. Бугун у ана шу файзли ҳаётидан мамнун.

Мўмин ҚАЮМ.

ҚАРОР ВА ИЖРО

ҚИШЛОҚЛАРДАГИ ЯНГИ ЖОЙЛАР

1996 йилнинг ўзида Зангиота туманида 20 га яқин мактаб, маданий-маиший, савдо хизмати кўрсатувчи ва бошқа кўплаб объектлар ишга туширилди

ҚИШЛОҚЧИЛИК... Одатда қишлоқда бирон янги жой ишга тушса бир зумда ҳамма хабар топади. Одамлар ташриф буюради, хизматидан баҳраманд бўлади. Бугун Зангиота тумани аҳолиси бундай янгиликларга кўникиб қолди. Сабаби сўнгги йилларда улар жуда кўпайиб кетди...

— Биз барча қишлоқ фуқаролар йиғинлари ҳудудларидаги аҳволни чуқур таҳлил этиб, шу асосда қишлоқларда хизмат кўрсатиш тармоқлари, мактаб ва бошқа зарур муассасаларни қуриш юзасидан дастур ишлаб чиқдиқ, — дейди туман ҳокими Ҳасан Нурматов. — Кенг кўламдаги ободончилик ишларига ҳам эътибор кучайтирилди. Янги гузарлар барпо этишга киришилди. Бу ишларни амалга ошириш учун биринчи навбатда туман ҳокимлиги, хўжаликлар, корхона ва ташкилотлар сафарбар этилган бўлса, иккинчи галда тадбиркорларга, ишбилармонларга кенг йўл очилди. Шу тариқа 1996 йилнинг ўзидагина йигирмага яқин янги объект иш бошлади.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг қишлоқ инфраструктурасини ривожлантиришга қаратилган қарори туманда бу борадаги ишларни янада кучайтирди. Эндиликда асосий эътибор мактаб, тиббий хизмат, аҳолини газ, сув билан таъминлаш масалаларига қаратилмоқда. Шу йилнинг ўзида туманда 4 та мактаб қурилиб, ишга туширилганлиги, 26-, 33-, 44-, 8-ўрта мактабларнинг капитал таъмирланганлиги бунинг яққол мисолидир.

Куни кеча туманда яна уч объект очилди. Қаҳрамон қишлоғидаги 320 ўринли янги мактаб ўз бағрига ўқувчиларни қабул қилди. Бир неча йиллардан буён туман марказини «Бўзсув», «Иттифоқ», «Туркистон» ҳамда тўқимачилик комбинати ёрдамчи хўжалиги билан боғловчи йўлнинг узоқлиги ва ноқулайлиги аҳолини қийнаб келарди. Янги қурилиб, ишга туширилган Шоймкўприк бу масофани тенг баравар қисқартирди. Эндиликда бу йўлдан жамоат транспорти ва бошқа воситалар бемалол ҳаракат қилмоқда.

«Бўзсув» жамоа хўжалигида замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган қишлоқ врачлик пунктининг ишга туширилганлиги айниқса қувончли бўлди. Бу ерда энди шу ҳудуддаги аҳоли малакали тиббий хизматдан фойдаланишлари, кундузги муолажалар олишлари мумкин.

Шуни айтиш керакки, туманда кичик, хусусий ва қўшма корхоналар барпо этиш, аҳолини иш билан таъминлаш масалаларига ҳам катта эътибор берилмоқда. Бундай корхоналарни кўплаб санаш мумкин. Энг муҳими уларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг харидоргирлигидир. Ўзбекистон — Россия — Италия ҳамкорлигида барпо этилган «ФарИтал», станоксозлик заводи қошида Германияликлар билан бирга очилган «Марал» туркумидаги йиғилаётган комбайнлар тезда ўз харидорларини топди.

Республикамиз Президенти ўзларининг Жиззах, Сирдарё ва Наманган вилоятлари Кенгашлари сессияларидаги нутқларида қишлоқларни ривожлантириш, уларда хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш шу куннинг асосий талаби бўлиб қолиши кераклигини таъкидладилар. Назаримизда Зангиота туманида амалга оширилган ва режалаштирилган тадбирлар республика Президенти фармонлари ва ҳукумат қарорларига берилаётган амалий жавобдир.

Фазлиддин ФАТТОҲОВ.

Суратларда: янги Шойим кўприк ва мактабнинг очилиши тантаналаридан лавҳалар.

Даврон Аҳмад олган суратлар.

БИЗНЕС БОШҚАРУВИ КУЛЛИЁТИ

Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Малайзиядаги «Ренонг Берхард» компанияси билан яқин алоқани йўлга қўйди. Ана шу саъй-ҳаракат натижаси ўлароқ Тошкент Давлат техника университетида бизнес бошқарув куллиёти ташкил топди.

Вазирлик билан Малайзия компанияси ўртасида тузилган ўзаро шартнома бўйича амалга оширилган муҳим таълимий янгилик бўлажак ишбилармонлар тайёрлашда жуда қўл келмоқда. Бу ерда ёшларга билим бериш Америкадаги ўқитиш тизими асосида ташкил қилинмоқда. Малайзиядан келган тажрибали олимлар томонидан уюштирилаётган машғулотлар талабаларда қониқиш ҳосил қилмоқда. Айниқса, молия ва маркетинг соҳалари билан боғлиқ сабоқлар бизнес бошқарувини ташкил этишнинг кўп масалаларини ёритишда муҳим ўрин тутмоқда.

— Бундан ташқари бизда социология, диншунослик сингари қатор фанлар ҳам ўқитилмоқда, — дейди куллиёт декани ўринбосари доктор Яхё Мат Ҳассан. — Менежмент, маркетинг, молия асосларидан ҳам атрофлича билим берилмоқда. Инглиз — бизнес тили деган ўқув фани эса уч йил давомида ўқитилади.

Янги куллиётнинг асосий кутубхонасида мукаммал билим олиш учун хизмат қиладиган адабиётлар кўп. Хорижда чоп этилган ўқув нашрлари ҳам талабалар ихтиёрида.

Кутубхонанинг қироатхонасида 60 нафар талаба шуғулланиши мумкин. Бу зиё маскани АҚШ конгресси кутубхонаси кўринишига эга. Шунингдек, 45 та компьютер қурилмасидан ўқув жараёнида фойдаланилмоқда. «Ренонг Берхард» компанияси ўн йил давомида куллиётни маблағ билан таъминлайди.

Тўйхат ўрнида

СЕРҚИРРА ИЖОД СОҲИБИ

Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Давлат мукофоти соҳиби Иброҳим Раҳимни республикамизда танимайдиган мухлислар кам бўлса керак. Шу кунларда таниқли ижодкор ўзларининг саксон ёшларини нишонламоқдалар. Қуйида биз серқирра ижод соҳибининг киносценарийчи ва драматурглик фаолиятига оид кўпчиликка маълум бўлмаган чизгиларни сиз азиз мухлисларга ҳавола этмоқдамиз.

Иброҳим Раҳим нафақат наср, балки киносценарист ва драматург сифатида ҳам кенг жамоатчилик олқишига сазовор бўлиб келаётган адибдир.

Биз Иброҳим Раҳимнинг кино асарлари, драмалари билан танишар эканмиз, адибнинг бутун ижоди давомида сайқал топиб келаётган бадиий-публицистик услуб — бу асарларда ҳам ўз изини қолдирганлигининг гувоҳи бўламиз. Ёзувчи сценарийси асосида яратилган «Қалбингда қуёш» бадиий фильми (режиссёр Шуҳрат Аббосов) адибнинг кинодаги дастлабки қадами эди.

Бинобарин, «Қалбингда қуёш» асари мавзусининг долзарблиги, ундаги воқеа-ҳодисалар, қаҳрамонлар руҳий дунёси талқинининг оригиналлиги билан томошабинда илиқ таассурот қолдиради. Мазкур фильм ёшларни ҳалол, тўғри, софдил кишилар бўлишга, ҳақиқат ва адолатни шахсий манфаатлардан устун қўйишга, ватанпарвар оталар фидокорлигини юксак қадрлашга даъват этади.

Фильм воқеаси иккинчи жаҳон урушида икки кўзидан ажралиб қайтган Акбар Содиқовнинг фронт орқасидаги ҳалол меҳнати ва фаолияти асосига қурилган. Собиқ танкчи республика кўзи ожизлар жамиятининг артелига ишга киради. Олдин у поёндоз тўқийди, кейин чўтка ясайди, арқон эшади, бу ерда нима иш қилиниши лозим бўлса, ҳаммасини бажаради. Аммо, у кўзи ожизлигидан фойдаланмоқчи бўлган юлғич кимсаларнинг хатти-ҳаракатларига тоқат қила олмайди. Уларга қарши дадил курашади. Фильмда инсоннинг маънавий гўзаллиги ташқи ҳуснидан устунлигига алоҳида урғу берилади.

Адабиёт ва журналистика жанри Иброҳим Раҳим ижодий йўли, услубий хусусиятларига яқинлиги билан алоҳида аҳамият касб этади. Шунинг учун ҳам адибнинг бу борадаги дастлабки уриниши ўзи яратган «Жаводнинг жадвали» очеркидан бошланганлиги бежиз эмас. Мазкур очерк «Жавод Кўчиев» ҳужжатли фильмининг яратилишига асос бўлди. Санъатнинг бу жанрида муаллиф ўз қаҳрамонини янада ёрқинроқ, жонлироқ кўрсатишга муваффақ бўлди. Пахтакор-механизатор фидойилигини янада теранроқ ифодалай олди.

«Қаҳрабо экин баҳодирлари» асарида эса Иброҳим Раҳим юқоридаги ҳужжатли фильм мавзусини кенг кўринишда ишлади. Агар муаллиф дастлабки асарида машҳур пахтакор Жавод Кўчиев образини яратган бўлса, кейингисида республикамиз меҳнаткашлари икки миллион тонналик пахта хирмони бунёд этганликларини тасвирлаган. Фильмда республикамизнинг бундай юксак марраға эришувида механизациянинг роли беҳиҳоя катта бўлганлигига урғу берилади.

Шуниси диққатга сазоворки, юқорида тилга олинган асарлар Иброҳим Раҳим «Ўзбекфильм» киностудиясига раҳбар бўлиб ўтгунга қадар экран юзини кўрган эди. Адибнинг тўла метражли ҳужжатли фильми «Зангори олов кишилари» асари кино жамоатчилиги ва танқидчилик томонидан яхши кутиб олинди ҳамда бадиий йилномага муносиб ҳисса бўлиб қўшилди. Иброҳим Раҳим газчилар ҳаётини чуқур ўрганди, ўз тақдирини улар тақдири билан чамбарчас боғлади, изланишдан қочмади, қийинчиликлардан чўчимади. Олдинига улар ҳаётидан бир қанча очерклар ёзди, кейин «Оловкор» деган қисса ҳам яратди. Ниҳоят, газчиларнинг заҳматли меҳнатлари тўғрисида публицистик ҳарорат билан ҳикоя қилувчи «Зангори олов кишилари» ҳужжатли фильм сценарийси майдонга келди. Булар эса, «Тақдир» романига асос бўлди. Кўриниб турибдики, бу мавзунинг кунт билан ўрганилиши ижодкорга олам-олам завқ-шавқ, илҳом бағишлаганлигининг натижасидир.

Адибнинг «Ёлғиз от» драмаси тикувчилик фабрикасида ишлаб чиқарилган сифатсиз маҳсулотларнинг сотувга чиқарилиши сабабларини очишга бағишланган. Драмада мавзунинг ижтимоий жиҳатини очиш кучли бўлиб бадиий-публицистик услуб ёрқин намоён бўлган. Шу боис асардан — интизом сусайган жойда, сифатга путур етади, деган ғоя келиб чиқади. Асардаги услуб шу ғояни ифодалашга мувофиқ келади.

Юқоридаги асарлар ёзувчи Иброҳим Раҳим прозанинг турли жанрларида ижод қилиш билан бирга, киносценарий ва драматургиядек мураккаб ва ўзига хос жанрларда қалам тебратишга муваффақ бўлганлигидан шаҳодат беради. Бу — заҳматкаш адибнинг серқирра истеъдодидан, ҳозиржавоблигидан далолатдир.

Эркин ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институтининг профессори.

ТАҲРИРИЯТДАН: Биз кўп сонли газетхонлар номидан атоқли адиб Иброҳим Раҳимнинг шу кунларда нишонланаётган 80 ёшлари билан муборакбод этамиз!

БУ ҲАР КИМНИНГ ЎЗИГА БОҒЛИҚ

1 декабрь — Жаҳон ОИТСга қарши кураш куни

ОИТС — бу одам организмидаги иммунитет жараёнини, яъни организмни қаршилик кўрсатиш қобилиятини сусайиши билан кечадиган юқумли касалликдир.

Ҳозирги пайтда бутун дунё бўйича 20 млн. га яқин одам бу хасталик билан юқумлагандир.

ОИТС касаллиги бутун дунё бўйича бундай кенг тарқалганлиги туфайли бундай бедаво дардга қарши курашиш мақсадида ҳар йилнинг 1 декабрь куни бутун жаҳон бўйича ОИТСга қарши кураш куни деб эълон қилинган. 1996 йилда бу кунни «Ягона сайёра-ягона умид» шиори остида ўтказилиши мўлжалланган.

Бу касалликни вируслар қўзғайди. ОИТС хасталиги кўп ҳолларда жинсий алоқа орқали, тиббий муассасаларда қон қуйиш ва яхшилаб зарарсизлантирилмаган тиббий асбоблар, шу жумладан шприц ва игналардан фойдаланиш вақтида юқади. Бундан ташқари бемор онадан касалланган болалар туғилиши мумкин.

ОИТС кўпинча шу дардга чалинганлар билан жинсий алоқада бўлиш орқали юқади. Бу йўл билан касалликни тарқатувчи бир неча хавфли гуруҳлар аниқланган. Буларга енгил табиатли аёллар, фоҳишалар, жазманини тез-тез ўзгартириб турувчи одамлар, бесоқолбозлар, гиёҳвандлар, таносил касаллиги билан тез-тез касалланиб турувчи ва тасодифий учрашувларга мойил одамлар мисол бўлади.

ОИТС касаллиги билан касалланганларда қуйидаги аломатлар намоён бўлади. Беморнинг ҳеч бир сабабсиз узоқ муддат — бир ойдан зиёд ҳарорати 37—38 С дан тушмайди. Лимфа тугунлари бир йўла бир неча жойда: бўйинда, қўлтиқ тагида, жағостида, энсада, белда катталашади. Аввалги овқатланиш тартиби сақланган бўлишига қарамай беморни муттасил оғирлиги йўқолиб боради. Ич бузилиши узоқ муддат давом этади. Касал қувватсизланиб боради. Бундай ҳолларда тезлик билан шифокорга мурожаат қилиш лозим.

Ҳозирги пайтгача бу хасталикни даволовчи дори-дармонлар топилган эмас. ОИТСга қарши эмлаш мақсадида вакцина ёки зардоблар ишлаб чиқилгани йўқ, лекин уларни излаш давом этаяпти.

ОИТС касаллигини олдини олиш мумкин. Бу ҳар бир одамнинг ўзига боғлиқдир:

— Даволаш мақсадида яхшилаб зарарсизлантирилган (стерилизация қилинган), иложи борича бир марта ишлатиладиган шприц ва игналардан фойдаланиш лозим.

— Ўқувчилар алоҳида, одобли ва тартибли бўлишлари, ота-оналар, ўқитувчилар ва катта ёшдаги одамлар насиҳатларини бажармоқликлари керак.

— Соғлом ҳаёт кечириш, аҳлоқий бузуқликка, гиёҳвандликка ҳамда ичкиликбозликка берилмаслик ва бу хислатларга қарши курашиш ОИТС хасталигининг олдини олишда муҳим омил бўлиб ҳисобланади.

Бахтиёр РАСУЛОВ,
Тошкент вилояти ОИТС маркази шифокори, тиббиёт фанлари номзоди, доцент.

БИРИНЧИ ЎЗБЕК ДИАФИЛЬМЛАРИ

Лотин графикасидаги ўзбек ёзувини ўрганиш республикамиз халқ таълимининг долзарб вазифаларидан бири бўлиб қолди. Ана шу таълимий жараённи мақсадга мувофиқ ташкил этишда кўргазмали ўқув қуроллари, кўрсатмали материаллар ҳам муҳим ўрин тутади.

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлигида кўргазмали қуроллар кўрик-танловини ўтказиш жараёнида бевосита лотин ёзувини ўрганишга алоқадор бўлган қатор ўқув фильмлари ҳам юзага келди. Шу ўринда «Лотин графикасидаги ўзбек ёзувини ўрганиш» деб номланган слайдфильмни ҳам кўрсатиб ўтиш жоиздир. Ўтган йили уюштирилган кўрик-танловда бу фильм совринли ўринлардан бирини қўлга киритди.

Шундан кейин бу ижодкор муаллимда шу мавзуда диафильм яратиш истаги пайдо бўлди. Унинг мазкур таклифи республика таълим марказидаги дефектология бўлимида қўллаб-қувватланди. Янги диафильм устида иш олиб боришни «Ўзбектелефильм» студиясининг кинооператори А. Хўжаев ўз зиммасига олди.

Иш юришгандан юришиб кетди. Режиссёр А. Ёқубов раҳбарлигида «Расмли алифбо» деб аталган диафильм суратга олинди. Биринчи ўзбек диафильми сифатида экранлаштирилган бу кўрсатмали асарда лотин графикасидаги ўзбек ёзувини ўрганиш жараёни билан боғлиқ сабоқлар жонли тасвирий ифодасини топди.

Бу ижодий гуруҳ улуғ соҳибқирон Амир Темур ҳақида ҳикоя қилувчи ўқув диафильмини яратишни ҳам ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

Акбар АЛИЕВ.

ВОҚЕАЛАР ТЎЛҚИНИДА

● Брюсселда НАТО кенгаши Босния ва Герцеговинадаги халқаро тинчлик ўрнатиш кучлари фаолияти янги муддатини белгилаб, уни 18 ойга чўзилиши тўғрисида қарор қабул қилди. Янги Тинчлик ўрнатиш тадбири 20 декабрда бошланиши керак. НАТО бошчилик қилаётган халқаро кучлар «барқарорлаштириш кучлари» деган шартли ном олди. Шимолий Атлантика блоки вакиллари бу ерда ҳарбий топшириқларни бажарибгина қолмай, келгуси йил маҳаллий органларга ўтадиган сайловларни ташкил қилишда ҳам ёрдам берадилар.

* * *

● Чеченистондаги федерал кучлар муваққат қўшилмаларининг қўмондони Владимир Сухорученко Аргун шаҳрида бош вазир Аслан Масхадов билан учрашди. Учрашувда федерал қўшинларнинг қолган қисмини Чеченистондан олиб чиқиш тартиби муҳокама қилинди. Ҳарбийлар 25 январгача олиб кетиб бўлинади. Улар Чеченистон билан чегаралар яқинида жойлаштирилади. Мақсад Россиянинг Шимолий Кавказдаги стратегик манфаатларини сақлаб қолишга хизмат қилишдир.

* * *

● БМТ Хавфсизлик Кенгаши халқаро ҳамжамиятнинг Сурия ва Исроил қўшинлари ажратилишини кузатиб туриш мандатини узайтирди. Бу мандат 1997 йил 31 мартгача давом этади. Айни чоғда Кенгаш аъзолари Исроил — Сурия ҳудудида ҳозир тинчлик сақланиб турганлигига қарамай, яқин Шарқдаги аҳвол ҳамон хавфли бўлиб қолмоқда, деб огоҳлантирдилар. Сурия ташқи ишлар вазири Фаррух Шараа ҳам бу хавфни инкор этмади. У Британия телевидениеси орқали сўзга чиқиб, Исроилни урушга тайёрланаётганликда айблади. Шараанинг гапларига кўра, Исроилнинг ҳозирги раҳбарлиги Сурия билан тинч музокараларни қайта бошлашдан воз кечмоқда ҳамда «ерни бериш ҳисобига тинчлик ўрнатиш» борасида аввал тузилган битим шартларини рад этмоқда.

* * *

● Сибирдаги Абакан шаҳри яқинида Россиянинг «ИЛ-76» транспорт самолёти ҳалокатга учради. Ҳалокатга учраган жойда қутқарув ишлари олиб борилаётир. Самолёт қулаб тушган ердан ўн нафар ҳалок бўлган кишининг жасади топилди. Россия ҳарбий ҳаво кучларига қарашли мазкур самолёт тижорат рейсини бажараётган эди. Унинг бортида 19 киши ва 30 тонна юк бор эди.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

ШРИ-ЛАНКА

Тамил сепаратчиларининг Тринкомали шаҳрида жойлашган ҳарбий авиабазага ҳужуми Шри-ланка ҳукумат қўшинлари томонидан даф этилди. Шиддатли тўқнашув натижасида «Тамил илама озодлик йўлбарслари» ташкилотининг 30 жангариси ҳалок бўлди.

Самбалтхиву мавзесида ушбу мухолиф ташкилотнинг қуролли гуруҳи полициячилар устига ёпирилди. Бироқ, террорчилардан 15 киши миналаштирилган майдонга дуч келиб, нобуд бўлди. Қолганлари эса орқага чекинди.

ТОКИО

Пхеньяндан учган махсус самолёт Америка фуқароси Эван Карл Харзинкерни Токио яқинида жойлашган Иокота Америка ҳарбий-ҳаво базасига етказди. У КХДР раҳбарияти томонидан жосусликда айбланиб, 3 ойдан бери қамоқда сақланаётганди. 23 ёшли америкалик бу йигит Хитойдан яширин йўл билан КХДР ҳудудига ўтгани учун август ойида ҳибсга олинган эди.

ДУШАНБЕ

Куни кеча Тожикистон-Афғонистон чегарасида бўлиб ўтган ҳарбий тўқнашув натижасида Москва чегара бўлинмаси аскарлари тўрт қуролли контрабандачини ўлдириб, чегарани бузишга уринган икки кишини қўлга олди.

Контрабандачилар Афғонистондан Тожикистон ҳудудига 45 килограмм қорадорини олиб ўтишга ҳаракат қилганлар.

КАРАКАС

Перу президенти Альберто Фухимори республика ҳарбий ҳаво кучлари учун Россиядан «Миг-29» русумли самолётлар сотиб олинаётгани тўғрилигини тасдиқлади. Президент телевидение мухбири билан суҳбатда «жанговор самолётлар» миллий хавфсизликни янада мустаҳкамлаш» мақсадида сотиб олинмоқда», — деди. 380 миллион доллар миқдоридаги бу ҳарбий савдо шартномасига АҚШ ҳукумати норозилик билдираяпти.

БОҒДОД

Ироқ ва БМТ котибияти «нефть эвазига озиқ-овқат» тамойилини бажариш йўлидаги охирги тўсиқни енгиб ўтди. БМТ хавфсизлик кенгашининг Яқин Шарқ масалалари бўйича сиёсий маслаҳатчиси Чинмей Гҳарекҳаннинг маълум қилишича, яқин кунлар ичида Ироқ нефти жаҳон бозорига чиқарилади.

Халқаро ҳамжамият томонидан Ироққа нисбатан қўлланилган иқтисодий қамалнинг тўхтатилиши, мамлакат тараққиётига ижобий таъсир кўрсатиши табиийдир. Шунга асосланиб, Боғдод озиқ-овқат ва тиббиёт анжомлари сотиб олиш учун ҳар олти ойда икки миллиард долларлик нефть маҳсулотлари сотиш ҳуқуқини қўлга киритди. Лекин, Ироқ ҳукумати нефтга БМТ томонидан нарх белгиланишига унча рози эмас.

(ЎзА).

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, ГАЗ!

Ҳурматли фуқаролар, иситиш мавсуми бошланганлиги муносабати билан Сизларга газ асбобларидан хавфсиз фойдаланиш қоидаларини

ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ

● *Иситиш асбобларини ишга туширишдан олдин мўриларнинг техник ҳолатини, шабадалатиш каналларини текширинг ва бу ҳақдаги актларни турар жойингиз бўйича шаҳар (туман) газ идораларига топширинг.*

● *Газ асбобларини ёқишдан олдин, унда тортиш кучи бор-йўқлигини гугурт чақиб иситиш печининг кўриш ойнасига, қозон қалпоғи устига ва колонкага яқин келтириб текшириб кўринг.*

● *Иситиш қозонларининг ишлаш вақтида тизимдаги сув сатҳини кузатиб туринг. Иситиш печларининг қизиб кетишига ва печка ғиштларининг дарс кетишига йўл қўйманг.*

● *Сув иситадиган ва иситиш қозонлари автоматикаси созлигини назорат қилиб туринг.*

● *Ёқилган газ асбобларини қаровсиз қолдирманг. Авария ҳолатида газ таъминоти узиб қўйилганда хонада газ йиғилиб қолиб портлаш юз бериши мумкин.*

ГАЗ ПЛИТАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНГАНДА ҚУЙИДАГИЛАРГА АМАЛ ҚИЛИНГ:

Плита конфоркасига махсус мосламаси бўлмаган катта сиғимли идишларни қўйманг:

— Плита устида ювилган кирларни қуритманг;

— Духовкадан фойдаланишдан олдин уни шамоллатинг. Горелка ўчиб қолган тақдирда қайта ёқишдан олдин духовка шкафларини шамоллатинг;

— Болалар ва газдан хавфсиз фойдаланиш қоидаларини ўқимаган шахсларнинг газ асбобларидан фойдаланишига йўл қўйманг;

Шаҳар (туман) газлаштириш идораларининг руҳсатисиз газ таъминот тизимига газ асбобларини ўрнатиш ва ўзбошимчалик билан жойини ўзгартириш тақиқланади.

Газ асбобларини ўрнатиш ва уларни ишга туширишнинг зарур талабларини бажармаслик ёнғин, портлаш ва заҳарланишга сабаб бўлиши мумкин.

Бинода газ ҳидини сезсангиз дарҳол газ асбоби олдидаги жўмракни беркитинг, бинони шамоллатинг, электр чироқлари асбобларидан фойдаланманг. Зудлик билан шаҳар (туман) газлаштириш идорасининг авария-диспетчерлик хизматига хабар қилинг.

Рўзғорда газдан хавфсиз фойдаланиш қоидаларига қатъий амал қилиб, Сиз уйингизда юз бериши мумкин бўлган бахтсиз ҳодисанинг олдини оласиз.

«ТОШВИЛОЯТГАЗ»

ВИЛОЯТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ.

ОИЛАНИ РЕЖАЛАШТИРИШ ДАСТУРИ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛМОҚДА

Индонезиянинг оилани режалаштириш борасидаги ютуқлари жаҳон миқёсида катта қизиқиш уйғотмоқда

Бу ютуққа кўп жиҳатдан жамоатчиликнинг фаоллиги туфайли эришилаётир. Мазкур ишдан диний арбоблар, оммавий ахборот воситалари ва ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар ҳам четда турмаяптилар. Аҳоли масалалари бўйича вазир ва оилани режалаштириш масалаларига доир мувофиқлаштирувчи бошқарув раиси Харьёно Суёнонинг фикрига кўра бу дастур турли хил маданий ва диний ҳаёт ҳақиқатини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган бўлиб, уни одамлар яхши қабул қилмоқдалар. Индонезия халқи оилани режалаштириш билан иқтисодий юксалиш ўртасидаги боғлиқликни яхши тушунмоқда. Вазирнинг гапларига қараганда, Индонезия йиллик ўртача туғилишни 1970 йилдаги 6,8 фоиздан 1996 йилда 2,5 фоизгача камайтира олган. Мамлакатнинг оилани режалаштириш сиёсати соҳасидаги катта ютуқлари шунга олиб келдики, ҳозир жаҳоннинг 85 давлати бу дастур билан танишиш учун Индонезияга ўз вакилларини юборди.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 2

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Саҳна юлдузининг мунаввар ёғдуси». Фильм-концерт.
9.00 «Бозор иқтисодиёти асослари». Публицистик кўрсатув.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Бир ўлка-ки...».
10.30 «Оқ кема». Бадиий фильм.
12.05 «Жаннат оналар оёғин остидадур...»
12.30 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
13.00 Футбол. Ўртоқлик учрашуви. Ўзбекистон терма жамоаси I — Ўзбекистон терма жамоаси II.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.30 Дилнавоз садолар.
18.45 «Мозийдан садо».
19.05 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 Дилнавоз садолар.
21.40 «Вақт». Публицистик кўрсатув.
22.00 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар клуби.
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Истеъдод».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.10 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Палитра».
18.45 «Мультфейерверк».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон». Оҳанглар.
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Камертон». Шеърият.
21.10 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
21.40 «Курьер».
22.00 «Прайм-тайм».
22.10 «Спорт қитъаси».
22.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.20 — 00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.55 Янгиликлар.
18.00 Эълонлар.
18.05 «Доира оҳанглари». Фильм-концерт.
18.25 «Шанба, якшанба, душанба». Бадиий фильм. 1-серия.
*
Россия жамоат телевиденииси 19.10—21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Қорачингил». Телефильм.
*
Россия давлат телевиденииси 23.00—23.30
*
23.30 Эълонлар.
23.35—23.40 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.45 «Мультикарусель».
19.05 «Умид».
19.35 Кечки сеанс. «Кўш хотин». Бадиий фильм (Ҳиндистон).
21.05 «Спорт-тайм».
21.35 Эълонлар.
21.40 «М»-хабар.
21.50 «Душанба». Публицистик кўрсатув.
22.00 «Автосафар».
22.10 «Кимга қанақа?».
22.40 Эълонлар.
22.45 «Шлягер».
23.00 Эълонлар.
23.05—23.10 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 3

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Халқаро ногиронлар кунига. «Меҳр чечаклари».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Адабиёт.
*
12.00 Диққат, премьера: «Меҳригиё». «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
12.30 «Фазилат». Публицистик кўрсатув.
13.00 «Қизиқарли учрашувлар». Меъмор Абдуқаҳҳор Турдиев.
13.30 Ўзбек куйларидан концерт.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. 1. «Табиатшунослар клуби». 2. «Лазиз».
18.35 «Ботма, қуёш!». Публицистик кўрсатув.
18.55 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Соҳибқирон юртида». Ҳужжатли фильм.
19.05 Дилнавоз садолар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Матонат».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 «Замон».
21.50 «Юртим жамоли».
22.00 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
22.40 «Оқ йўл ўрнида». XII Осиё ўйинлари. Футбол турнирининг финали. 1-тайм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Оқ йўл ўрнида». XII Осиё ўйинлари. Футбол турнирининг финали. 2-тайм.
00.40 Тунги тароналар.
00.55—01.15 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.20 «Спорт қитъаси».
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 — 00.20 «Кинонигоҳ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.05 «Менинг филмим бўл». Мультфильм.
18.20 «Шанба, якшанба, душанба». Бадиий фильм. 2-серия.
*
Россия жамоат телевиденииси
7.30—9.00 «Телетонг».
***
19.10—21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Жонли сайёра».
*
Россия давлат телевиденииси 22.55—23.25
*
23.25 Эълонлар.
23.30—23.35 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.20 «Сирдошим».
19.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.40 Эълонлар.
20.45 «Очиқ дарс».
21.15 «Озодлик номидан». Америка тарихи.
21.45 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
22.00 «ТВ IVда «Немис тўлқини».
22.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.00 Эълонлар.
23.05 «Жиллет-спорт».
23.35—23.45 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Муҳаббат ихтиёр эт». Ака-ука Амирқуловлар.
8.50 «Сизга таъзим». Публицистик кўрсатув.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Кутлов». Болалар учун қизиқарли дастур.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Табиёт.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Кимё.
*
12.00 «Халқ ардоғида». Кинодастур.
12.30 «Инсон ва замин». Тележурнал.
12.45 ЎзТВ хазинасидан. Туроб Тўла. «Нодирабегим». Муқимий номидаги Ўзбек мусиқа театрининг спектакли. 1-қисм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қочоқ велосипед». Мультфильм.
18.20 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...»
18.25 «Назар». Исроил қишлоқ хўжалиги.
18.40 «Табаррук қадамжолар». Нуротадаги Шоҳимардон ота мажмуаси.
19.00 «15 дақиқа спорт ҳақида».
19.15 «Автоолам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дилнавоз садолар». Ўзбекистон халқ артисти Муножат Йўлчиева.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 Футбол. Осиё кубоги-96. Бирлашган Араб Амирликлари — Жанубий Корея терма командалари.
22.50 «Морена Клара». Телесериал.
23.35 Эълонлар.
23.40 «Ахборот».
00.05 Футбол. Осиё кубоги-96. Индонезия — Қувайт терма командалари.
01.35 Тунги тароналар.
01.45—01.55 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.45 «Спорт қитъаси».
23.30 «Дриблинг».
23.55— 00.25 «Дойче Велле» намойиш этади...

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Хотирамиз шаршаралари», «Боғимизга марҳамат». Телефильмлар.
18.20 «Шанба, якшанба, душанба». Бадиий фильм. 3-серия.
*
Россия жамоат телевиденииси
7.30—9.00 «Телетонг».
***
19.00—21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Шоҳсупа сари йўл».
*
Россия давлат телевиденииси 23.00—23.30
*
23.30 Эълонлар.
23.35—23.40 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Бизнен мерас».
19.30 «Кафолат».
20.00 «Бу ажиб дунё».
20.20 Эълонлар.
20.25 «Мезон».
20.55 «Тошкент оқшомида».
21.25 «Сиз учун куйлайман». Умар Маҳкамбоев.
21.35 Эълонлар.
21.40 «Бугунги Словакия».
22.10 «Ўзликни таниш». Аёл ва жамият.
22.40 «Ҳамдўстлик».
23.15 Эълонлар.
23.20 «Гулдаста».
23.35—23.45 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Қизлар гулдастаси».
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Меҳр нури». Телеочерк.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 «Алифбо сабоқлари».
11.30 География.
*
12.00 «Олимпиада ўринбосарлари тайёрлаш мактаби — 35 ёшда».
12.30 Лирик концерт.
12.55 ЎзТВ хазинасидан. Туроб Тўла. «Нодирабегим». Муқимий номидаги Ўзбек мусиқа театрининг спектакли. 2-қисм.
14.00—14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Омонлик тилаймиз».
18.20 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.40 «Билиб қўйган яхши».
18.50 «Одамлар орасида».
19.05 «Катта танаффус».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 Футбол. Осиё кубоги-96. Саудия Арабистони — Таиланд терма командалари. 2-тайм.
22.10 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
22.25 «Тоғлар таронаси». Мусиқий дастур.
22.45 «Одобнома».
23.05 «Кино ва адабиёт».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Осиё кубоги-96. Эрон — Ироқ терма командалари.
01.25 Тунги тароналар.
01.35—01.45 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
9.50 «Курьер».
10.20 «Прайм-тайм».
10.30 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
10.50 «АРТ-журнал».
11.10 «Табиат дунёси».
12.00 «Компьютер-Осиё».
12.15 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
12.35—14.15 Видео — «О».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.15 Оҳанглар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.25 «Бизнес-уик».
21.45 «Дойче Велле» оҳанглари ва Эълонлар.
22.10 «Спорт қитъаси».
22.40—00.20 «Кинонигоҳ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм.
18.15 «Шанба, якшанба, душанба». Бадиий фильм. 4-серия.
*
Россия жамоат телевиденииси
7.30—9.00 «Телетонг».
***
19.10—21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Мусиқа ҳамма учун».
*
Россия давлат телевиденииси 23.00—23.30
*
23.30 Эълонлар.
23.35—23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Дастурнинг очилиши.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Океандан океангача». USA-круиз.
19.40 Эълонлар.
19.45 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.35 «Каталог».
20.50 «02» тўлқинида.
21.05 «Интер-спорт».
21.15 «Эколот-коктейль».
21.45 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.15 «Компьютер-ревю».
22.40 «Эллада».
23.10 «Сўнгги оқ маймун». Телефильм (Япония).
23.40 Эълонлар.
23.45—23.55 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Кекса санъаткорлар.
8.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Санъат ғунчалари».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Физика.
11.00 Немис тили.
11.30 Математика.
*
12.00 «Эрга тегмангиз, қизлар». Бадиий фильм.
13.05 «Маърифат» видеоканали.
14.00—14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Синфдош».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.00 «Тақдим».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.15 Футбол. Осиё кубоги-96. Япония — Сурия терма командалари.
22.40 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Осиё кубоги-96. ХХР — Ўзбекистон терма командалари.
01.35 Тунги тароналар.
01.45—01.55 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Боланинг тили...»
9.10 «Мульти-пульти».
9.30 Дилором наволар.
9.40 «Табиат шифохонаси».
9.50 «Таманно».
10.05 Мулоҳаза учун мавзу.
10.25 Дилором наволар.
10.30 Видео янгиликлари.
10.50 Видео — «О».
12.30—14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 «Кинохроника».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Мусиқий йўлка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ракурс».
21.20 Хит-парад ва Эълонлар.
22.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.50 «Спорт қитъаси».
23.30—00.10 «Сиздан ишорат».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Серафима ороли». Бадиий фильм.
*
Россия жамоат телевиденииси 7.30—9.00 «Телетонг».
***
19.15—21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қурбон». Телесериал.
22.35 «Ассалом, мусиқа». Мусиқали кўрсатув.
*
Россия давлат телевиденииси 23.00—23.30
*
23.30 Эълонлар.
23.35—23.40 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.05 Эълонлар.
20.10 «Келинг, бир кулишайлик». «Уч тентак ҳангомаси». Бадиий фильм («Коламбия пикчерс», АҚШ). 1-серия.
20.40 «Коинот».
21.10 «Мусиқий меҳмонхона».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Уй остонадан бошланади».
22.15 Араб эстрадаси.
23.15 «КВН-ассорти».
00.35—00.45 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Машрабни эслаб».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
10.30 «Халқ ижодиёти».
10.55 «Талабалар саҳнасида».
11.45 «Қувноқ стартлар».
12.30 «Ой камалаги». Бадиий фильм.
13.55—14.25 Эстрада тароналари.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ғалла-96». Фильм-клип.
18.05 «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Янги авлод танлайди».
18.55 Дилнавоз садолар.
19.05 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 Дилнавоз садолар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 Футбол. Осиё кубоги-96. Бирлашган Араб Амирликлари — Қувайт терма командалари.
22.50 «Устоз санъаткор». Ўзбекистон халқ артисти Тўйчи Орипов.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
23.20 «Куй ва тасвир».
23.35 Имкон чўққилари.
23.45 «Азиз Маҳмуд йўли». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...»
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Мусиқий йўлка».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Кинонигоҳ».
13.20—14.20 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Бугуннинг боласи».
18.20 «Жозиба».
18.35 Эълонлар.
18.40 «Жаноби Хилл ҳангомалари».
18.55 «Театр ҳақида ўйлар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Жозиба».
20.10 «Олтин кент».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:
21.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 Видео — «О».
23.20 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
23.45—23.55 «Алмисоқдан қолган дўкон».

III

18.20 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевиденииси 18.25—21.35
*
21.35 «Матсалу қўриқхонаси». Телефильм.
*
Россия давлат телевиденииси 22.00—00.10
*
00.10—00.20 «Зардўзлар». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 «Шанба эртаги».
10.20 Эълонлар.
10.25 «Комедиантлар».
10.45 «Спектаклдан сўнг».
11.10 «Ажойиб Париж», «Ассалом, Франция!» дастурига илова.
11.40 Эълонлар.
11.45 «Инсон». Халқаро ногиронлар кунига.
12.15 «Чинсэн».
12.45—14.05 Кинонинг олтин асри. «Уч эркак ва беланчакдаги чақалоқ». Бадиий фильм.
***
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Олам ва одам».
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.35 «Беш дақиқа ўзим учун».
20.40 Эълонлар.
20.45 Кинонинг олтин асри. Ален Делон «Зорро» фильмида. 1-серия.
21.45 «Рақслар қанотида».
22.15 «Комедиантлар».
22.35 «Жиллет-спорт».
23.05 «Хит-коллекция».
23.25 «Бу ажиб дунё».
23.45 Эълонлар.
23.50—24.00 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 8

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни!». Мусиқий композиция.
11.30 «Соғломжон — полвонжон».
12.00 «Цирк! Цирк! Цирк!»
12.30 «Бахтимиз қомуси». Адабий кўрсатув.
12.50 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.20 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 19-кўй.
14.00 Футбол. Осиё кубоги-96. Жанубий Корея — Индонезия терма командалари. 2-тайм.
14.45—15.45 «Нурли келажак». Ўсмирлар учун видеоканал.
* * *
17.35 Кўрсатувлар тартиби.
17.40 «Тошкент лавҳалари». Фильм-клип.
17.45 Болалар учун концерт.
17.55 «Озодлик». Видеофильм.
18.25 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
19.05 «Шахс ва баҳс».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бу мунис лаҳзалар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Буюк келажак сари.
21.25 Футбол. Осиё кубоги-96. Саудия Арабистони — Ироқ терма командалари.
23.00 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 20-кўй.
23.40 Эълонлар.
23.45 «Ҳафтанома».
00.15 Эълонлар.
00.20 Футбол. Осиё кубоги-96. Таиланд — Эрон терма командалари.
01.10 Тунги тароналар.
01.20—01.30 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Жозиба».
9.35 «Жаноби Хилл ҳангомалари».
9.50 «Театр ҳақида ўйлар».
10.20 «Жозиба».
10.35 «Олтин кент».
10.50 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
11.15 «Алмисоқдан қолган дўкон».
11.25—13.00 Видео — «О».
* * *
18.00 Бугун ТВ-2 дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига. «Уфқлар». 1-қисм. «Муқаддима».
18.25 «Боланинг тили...»
18.35 «Мульти-пульти».
18.50 «Таманно».
19.00 «Дармон».
19.10 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига. «Уфқлар». 2-қисм. «Машаққатли йўл оша...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига. «Мулоҳаза учун мавзу». А. Очиловнинг муаллифлик кўрсатуви.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига. «Уфқлар». 3-қисм. «Шиддат».
21.20 Видео янгиликлари.
21.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.20 Видео — «О».
24.00 Дастур ниҳояси.

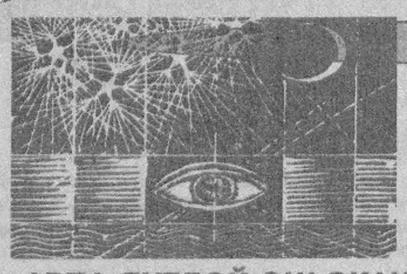
III

18.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевиденииси 18.15—23.00
*
23.00 Эълонлар.
23.05—23.30 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.20 «Клип-антракт».
11.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
11.55 «Парле ву франсе?»
12.25 «Жонли сайёра».
12.45 «Афсона ва ҳақиқат». Ҳужжатли кино.
13.25 Мусиқий Олимп.
13.55 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
14.25 Киносалон. «Ғаройиботлар цирки». Бадиий фильм.
15.55 «Иштирок этувчилар».
16.25 «Сенинг вақтинг».
16.55 «Дипкурьер».
17.10 «Телеташриф».
17.25 Эълонлар.
17.30 «Нуқтаи назар». Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига.
17.50 Мультэкран.
*
18.10—19.45 Туркия телевидениеси.
*
19.45 «ТВ IV да етти кун» (ўзбек тилида).
20.00 «Мультикарусель».
20.15 Эълонлар.
20.20 «Биргаликда куйлайлик».
21.05 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
21.20 Кинопрофи. «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.50 Киносалон. «Франсис». Бадиий фильм (АҚШ).
24.00 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин».
00.30 Эълонлар.
00.35—00.45 «Хайрли тун!».

Митти ёқутчалар

АРПА-БУҒДОЙ ОШ ЭКАН, ОЛТИН-КУМУШ ТОШ ЭКАН

БОЙ САВДОГАР хуржунининг бир ёғига олтин, иккинчи томонига кумуш тўлдириб, шу бойлигига ишонган ҳолда ҳеч қандай озиқ-овқат олмай сафарга жўнабди. Унинг йўли кимсасиз чўлу биёбонга тушибди. Зоғ учмайдиган бу ерларда на сув бору, на овқат? Бой неча кун оч-наҳор юриб, ниҳоятда ҳолдан тойиб, нима қиларини билмай кетаётса, қаршисидан бир гадо чиқибди. Унинг халтаси тўла нон экан. Бойнинг кўзи нонга тушиб, суюнганидан сал бўлмаса ўзидан кетаёзибди.

— Мана бу хуржундаги олтин-кумушларга нонингни айирбош қиласанми? — дебди бой.

Гадонинг кўзи хуржун тўла олтин-кумушларга тушиб, юраги ёрилаёзибди ва:

— Жон-жон, деб айирбошлайман, — жавоб берибди гадой.

Бой унга олтин-кумушларни бериб, нонга яхшилаб тўйиб олиб, яна йўлига равона бўлибди. Гадо бўлса хуржунни елкасига ташлаб, бир кун юрибди, икки кун юрибди, қорни ўлгудай очибди. Бирор егулик нарса қаёқда? Олтин-кумушни эса еб бўлмайди. Ахири очликдан силласи қуриб, ҳолдан тойиб, қумга йиқилиб, ётиб қолибди. Ўлар ҳолга келганда олтин-кумушларни олдига қўйиб, қўли билан қумга ўйиб: «Арпа-буғдой ош экан, олтин-кумуш тош экан», — деб ёзибдида оламдан ўтибди.

НАЗМ: Донолар наздида шуни неъмат бил,
Жон ундан абадий ололса сурур.
Олтин, кумуш эса, сен гўрга киргач,
Оддий тош мисоли ҳар ерда қолур!

САБОҚ: Завол топадиган ҳар нарсани ақлли киши неъмат ҳисобига қўшмайди. Гарчи умр узун бўлсада, охири ўлим бўлгач, бу узунликдан не фойда? Абадий қоладиган неъматни қадрласа бўлади, зеро, бу улуғ неъмат замон офатидан омон қолади!

ДЕҲҚОН ЁМҒИР ТИЛАЙДИ, КУЛОЛ АЁЗ ТИЛАЙДИ

БИР ОДАМНИНГ икки қизи бўлган экан. Уларнинг бўйи етгач, бирини деҳқонга узатибди, иккинчисини кулолга. Тўйдан сўнг бироз вақт ўтгач, қизлари оталарини кўргани келишибди.

— Хўш қизларим, яхшимисизлар! — дебди отаси ва деҳқонга узатилган қизидан сўрабди: — Куёвнинг ишлари қалай?

— Куёвингиз айтдиларки, бу йил ёғингарчилик кўп бўлса, экин-тикинимиз яхши униб-ўсади, ҳосил мўл бўлади. Ана ундан кейин бир яхши уй қуриб олар эканмиз, — дебди қизи.

— Хўш, сеникичи қизим? — деб ота кулолга узатган қизига қарабди.

— Куёвингиз айтдиларки, бу йил ёғингарчилик бўлмай, ҳаво очиқ келиб, аёз бўлса, ясаган идиш-товоқларимиз яхши қурийди. Ана ундан кейин уларни бир чеккадан хумдонда пиширибиз, сотаверамиз. Тушган пулига бир яхши уй қуриб оламиз, — деб жавоб берибди иккинчи қизи.

Шунда отаси:

— Ҳа, деҳқон ёмғир тилар экану, кулол аёз тилар эканда! — деган экан.

ДОНО СЎЗИ: Борган ерингда бахтиёр бўлишни истасанг, қуйидаги хислатларни ўзингда мужассам қилгин. Аввало, ота-она, қайнота-қайнона ҳақини адо қил! Уларнинг хурсандлиги киши учун дунёда катта давлатдир. Ёши улуғ кишиларни иззат ва ҳурмат қил. Кичикларга шафқат ва марҳамат кўрсат. Кибр ва ғурурдан узоқ бўл. Кибр кишини эл орасида хор ва бекадру-беэътибор қилади.

НАЗМ:
Кучинг борки, кибрга бўлма йўлдош.
Кибр бир кун кўзингдан тўккуси ёш.
Такаббур бўлмаса одам жаҳонда,
Яшар иззатдаю, бўлгай омонда!

САБОҚ: Яхши хотинлар эрларининг ойладаги кирим-чиқимига рози бўладилар, ҳаё ва иффат пардасини йиртмайдилар. Етишмовчилик ва ғамли кунларда эрига итоб қилмайдилар. Кеча ва кундуз эр билан доимо мурoса ҳамда мадорада маслаҳат билан кун ўтказадилар!

БОТИРЛИКНИ ШЕРДАН ЎРГАН...

АЛЛОМАЛАРДАН БИРИ шундай дейди:

— Камтарликни туядан ўрганмоқ керакки, агар унинг арқонини сичқоннинг думига боғлаб қўйсанг, орқасидан кетаверади ва бундан сира ор қилмайди. Ботирликни шердан ўрганмоқ керакки, агар уни мингта маст филнинг орасига ташлаб қўйсанг ҳам қўрқмайди ва орқасига қайтмайди!

Сўнгра мажлис аҳли алломага савол бердилар, у жавоб қайтарди:

— Оловдан ҳам куйдирувчироқ нарса нима?

— Ғазаб!

— Ҳамма нарсадан олий ва юқори нарса нима?

— Инсондаги ҳиммат!

— Ўлдирадиган шароб қайси?

— Шаҳват!

— Ҳеч қачон вайрон бўлмайдиган бино қайси?

— Адолат биноси!

— Охири аччиқ бўладиган ширинлик нима?

— Шошқалоқлик!

— Давоси йўқ касал қайси?

— Нодонлик!

— Эркагу хотинга бирдек ярашадиган либос қайси?

— Вафодорлик!

ПАНД:
Эй манзилга муштоқ йўлчи, кўп шошмагил,
Чопқир отлар кўпи йўлда қолиб кетди.
Пандим эшит, сабр қилиш бўлсин ишинг,
Оқсоқ эшак манзилига бориб етди.

САБОҚ: Хулқ ва сўз гўзаллиги нима? Булар сенинг одамларга нисбатан очиқ юзли бўлишинг, мулойимликни қўлдан бермаслигинг, ширин сўзлигинг, кулиб туришингдир. Одамларни ўзингдан нафратлантирмаслигинг, уларни мойил қилишинг, юракларини ром этишинг, дўстларингни кўпайтириб, душманларингни камайтира олишинг ҳам хулқ ва сўз гўзаллигига эга бўлишингдир! Тилингнинг ширинлиги ва хулқнинг поклиги сен учун ҳар қандай оғир ишни енгиллаштиради, тор ризқингни кенгайтиради, етолмаган мақсадларингга етказади, одамлар сени севади ва сенинг фойданг учун меҳнатини аямайди!

МУРОД: ЭЙ, АЗИЗ! Агар сен дунёда бахту-саодат топай десанг, қуйидагича иш тут. Сен қанчалик доно бўлмагин, ўзингни доно дея тасаввур қилма, шунда яна ҳам донороқ бўласан. Нима билсанг, уни бошқаларга ўргат, аммо илмни ўз жойида ишлатишни бил. Сўзни қисқа гапир, беҳуда такрор қилмагинки, такрор — умрни беҳуда сарф қилишдир! Оддий одамларга оддий гапир, донолар билан донолиққа хос гаплаш, ҳар одамнинг фаҳму фаросатига мослаб гапир, одамнинг фаҳм-фаросатини эса унинг гапидан билиб олса бўлади! Кишининг гўзаллиги либосида эмас, балки тилидадир. Ҳар нарсага адолат кўзи билан боқ, оқибат ҳақни ноҳақдан ажратишни ўрганасан. Нима эшитсанг, унга амал қилишдан эҳтиёт бўл. Ишларда ўртача йўл тут. Ҳаддан ошма! Қанчалик мукаммал одам бўлмагин, барибир камтарона иш тут. Сен гавҳаринг билан эмас, балки хислатинг билан кўрак кер!

АЛҚИССА:
Оқилга паст киши кўргузса жафо,
Кўп алам чекмасин бўлиб дилсиё.
Арзон тош синдирса зар косани гар,
Тош нархи ошмайди, пастга тушмас зар!

БАҲОДИР ҲАБИБ ВАЛИ тайёрлаган.

Турмуш чорраҳаларида

ОМОНАТГА ХИЁНАТ

— ОДАМЛАРДА диёнат қолмабди, — куйиб-пишиб арзини тўкиб сола бошлади Пирмат ота. Мен кўчамиз муюлишида яшайдиган бу нуроний отахонни сира бундай нохуш ҳолда учратмагандим. Ер қимирлаб, «Октябрь» массивига кўчиб борганимизга ҳам ўттиз йилдан ошибди. Уч қизни чиқариб, беш ўғилни уйлаб, Анзират буви билан ҳамма ҳавас қилса арзигулик умр кечираётган бу отахон маҳалланинг обрўли оқсоқолларидан бири ҳисобланади.

Отахоннинг сўзини бўлмай қулоқ солдим.

— Сен, болам, ёзувчисан, эшитиб қўй, лозим топсанг ёзарсан, йўқса ўзинг биласан...

Отахоннинг кенжа фарзанди Латифжон тижорат ишларига аралашганидан хабарим бор эди. Аҳён-аҳёнда эрта саҳарда бирор юмуш билан кўчага чиққанимда дарвозаси олдида машинага юк ортаётганини кўриб қолардим. Тошкент отчопарида ҳам савдо қилаётганининг устидан чиққанман. Латифжон орқа кўчада яшайдиган синфдош дўстига 300 доллар қарз бериб, ололмагач, (охири Аҳмад қовоқ сендан пул олмаганман деб тонибди) воқеани акаси Шорасулга айтибди. Жаҳли тезроқ Шорасул укасининг ҳаққини ундиролмагач, Аҳмадни «ўласи қилиб» дўппослабди. Диёнатини йўқотган Аҳмад милицияга шикоят қилиб, Шорасулни қаматибди. Пирмат отанинг ана шунга фиғони фалакка чиқаётган экан.

Отага не дейишимни билолмай юпатган бўлдим. Уч-тўрт кундан кейин Шорасулни учратиб қолдим. Аммо сўз очолмадим...

ЖАЗО

ОРАДАН икки йилча вақт ўтди. Аҳмад қовоқнинг омади чопди. Тагида янги «06». Бўйнида тилло занжир, бармоғидаги узугининг ўзи аллақанча туради. Сақичу папиросдан келаётган даромаддан қониқмай ўзини гиламфурушликка урибди. Машина-машина чет эл гиламларини ҳайиқмай ҳовлисига туширади. Сўнг гумашталари билан пешма-пеш бозорга олиб бориб пуллайди. Бир сўз билан айтганда ошиғи олчи...

Шум хабарнинг қаноти бор, деганларидек Аҳмад қовоқ уйини сотармиш деган хунук хабар маҳалладагиларни ҳайратга солди. Ҳовлиси торлик қилиб ёқмай қолгандир-да, деган хаёлга бордим. Бироқ воқеанинг тагига етсам, бу тижоратчи Қозоғистон чўлларида йўлтўсарларга учраб, бор бисотидан айрилиб, жонини аранг омон сақлаб, қочиб қолибди. Ҳовли-жойини сотиб, қарзга берармиш.

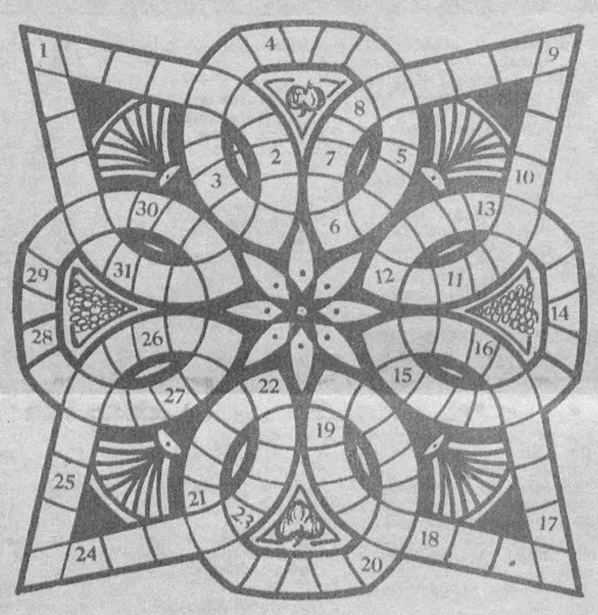
Икки ҳафта ўтар-ўтмас ота-онаси, болаларини чирқиллатиб, уй-жойини сотиб, қарзга тўлаган Аҳмад тижоратчи кўч-кўронини қўтариб, акасиникига — домга кўчиб кетди.

Яқинда Пирмат отани яна учратиб қолдим ва илтимосингизни энди бажариш мавриди келди, деганимда, отахон бош чайқади-да, қўй, болам, аллақачон «унинг» гуноҳини кечиб юборганмиз, қариганда отаси Тожибой билан онасига қийин бўлди-да, дедилар ачиниш билан.

...«Алқасосу мин-ал ҳақ» деганларидек, бу воқеа Тошкентда, «Октябрь» массивининг маҳаллаларидан бирида содир бўлди. Воқеани айнан, бироқ айрим мулоҳазаларга кўра унинг қаҳрамонлари исмларини ўзгартириб баён этдик. Ўқиганлар «Э, бу бизнинг маҳаллада бўлганди-ку», деб дарҳол билиб оладилар. Мен эса айрим диёнатини йўқотган, омонатга хиёнат қиладиган кимсалар қилмишлари учун эртами-кечми, албатта, жазоларини олишларини эслатиб қўймоқчиман, холос.

Шарофиддин УМУРЗОҚОВ.

Дам олиш соатларида

«Ўсимликлар олами» топқирлик машқи

Азиз муштарий! Машқ жавоблари «занжир» шаклида ва баъзи сўзлар кесишган ҳолда ёзилади.

1. Танаси қаттиқ, сербарг дарахт. 2. Узум нави. 3. Уруғи нонвойликда ишлатиладиган бир йиллик ўсимлик. 4. Ўсимлик гулини чанглантирувчи ҳашарот. 5. Ўзбекистонда маданийлаштирилган ўсимлик. 6. Дуккакли экин, ёввойи нўхат. 7. Эртапишар мева. 8. Полиз экини. 9. Таомларга ишлатиладиган зираворлардан бири. 10. Ҳосили ўрам шаклидаги полиз экини. 11. Дуккакли экин. 12. Чўл ва тоғ ёнбағирларида ўсадиган, пиёзгуллилар оиласига мансуб ўсимлик. 13. Саксовуллар оиласига мансуб панжасимон ўсувчи ўсимлик. 14. Олма нави. 15. Дуккаклилар оиласига мансуб экин. 16. Техника экини. 17. Ўсимлик аъзоси. 18. Доимий яшил бута дарахти. 19. Меваси шифобахш бута ўсимлиги. 20. Ҳиди ўткир шифобахш гиёҳ. 21. Баланд ўсувчи дарахт. 22. Пахта ўсимлиги аъзоси. 23. Қовун нави. 24. Ғалла экини. 25 Дунёда кенг тарқалган танаси қаттиқ дарахт. 26. Баҳор кўкати. 27. Воҳаларда ўсувчи ёғочи қаттиқ дарахт. 28. Ўсимликнинг ҳосилга айланадиган илк аъзоси. 29. Ўзбекистонда етиштирилаётган субтропик мева. 30. Нок меваси нави. 31. Шифобахш чўл гиёҳи.

Ф. ОРИПОВ тузган.

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Муҳтарам дўстлар!

«ДЎСТ. ДРУГ. ДОС» — Ўзбекистон «Халқ бирлиги» ҳаракати Тошкент вилоят кенгаши газетасидир. Газета одамийлик, саховат, ҳалоллик, мурувват ҳамда дўстлик каби инсоний хислатларни тарғиб қилади. Газета уч тилда рангли безатилган ҳолда чиқади. «ДЎСТ. ДРУГ. ДОС» газетасига обуна бўлишни унутманг! Бу сизнинг газетангиз, қадрли муштарийлар!

Нашр кўрсаткичлари:

Идоравий обуна учун — 64669

Якка обуна учун — 64669

Вилоятлар учун обуна нархи:

Идоравий обуна — 624 сўм.

Якка тартибда обуна — 336 сўм.

Тошкент шаҳри учун обуна нархи:

Идоравий обуна — 504 сўм.

Якка тартибда обуна — 264 сўм.

ЯХШИ ФАЗИЛАТЛАР СИЗНИ ҲЕЧ ҚАЧОН ТАРК ЭТМАСИН!

*СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

ФУТБОЛЧИЛАРИМИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

Осиё кубоги

Футбол бўйича XI Осиё Кубоги финал ўйинлари бошланишига беш кун қолди

Икки ярим ҳафта мобайнида бу мамлакатда ўтадиган қитъа биринчилиги ўйинлари миллионлаб футбол мухлислари эътиборида бўлади. Ўзбекистон футболчиларига омад тилаб, алоқа ва телевидение ходимларига миннатдорчилик билдирмоқчимиз. Ўзбекистон телевидениеси спорт кўрсатувлари таҳририяти нафақат Ўзбекистон терма жамоасининг ўйинларини, балки гуруҳлардаги барча саралаш ва якунловчи учрашувларнинг ҳаммасини кўрсатишни режалаштирганлиги кўп сонли мухлисларни ниҳоятда хурсанд этди. Ишдан қайтгач, бамайлихотир овқатланиб оламизда, чойни дамлаб, ўйинларни томоша қиламиз. Маҳаллий вақт билан 21.20 дан кейин аввалига ҳар куни ярим тунгача иккитадан саралаш ўйинлари кўрсатилади. Қуйида мухлислар эътиборига гуруҳлардаги учрашувлар тартиби ва вақтини ҳавола этамиз:

4 декабрь. БАА — Корея — 16.45. Индонезия — Кувайт — 19.00.

5 декабрь. Саудия Арабистони — Таиланд — 16.45. Эрон — Ироқ — 19.00.

6 декабрь. Япония — Сурия — 16.45. ХИТОЙ — ЎЗБЕКИСТОН — 19.00.

7 декабрь. БАА — Кувайт — 16.45. Корея — Индонезия — 19.00.

8 декабрь. Саудия Арабистони — Ироқ — 16.45. Таиланд — Эрон — 19.00.

9 декабрь. ЎЗБЕКИСТОН — ЯПОНИЯ — 16.45. Хитой — Сурия — 19.00.

10 декабрь. БАА — Индонезия — 16.45. Кувайт — Корея — 19.00.

11 декабрь. Саудия Арабистони — Эрон — 16.45. Ироқ — Таиланд — 19.00.

12 декабрь. Япония — Хитой — 16.45. ЎЗБЕКИСТОН — СУРИЯ — 19.00.

Учрашувлар вақти маҳаллий соатда кўрсатилган. Гуруҳ ўйинлари якунига кўра биринчи-иккинчи ўринларни эгаллаган жамоалар ҳамда учинчи ўринни эгаллаган ва кўрсаткичи яхши бўлган икки жамоа навбатдаги босқич — чорак финалга чиқишади. Сўнгра ярим финал ва финал ўйинлари бўлади.

ОҒИР АТЛЕТИКА... ҚИЗЛАР СПОРТИМИ?

ЯҚИН вақтларгача спортнинг бир қатор турлари, хусусан, футбол ва оғир атлетика фақат эркаклар спорти ҳисобланарди.

Лекин бугунги кунда мазкур спорт турлари билан аёлларимиз ҳам шуғулланибгина қолмай, балки эришаётган натижалари билан ҳам мухлисларни хурсанд этишмоқда.

Сеулда ўсмирлар ва қизлар ўртасида Осиё биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Ўзбекистон спорт шарафини тўрт вакилимиз ҳимоя қилди. Шуниси қувонарлики, тўртталаси ҳам зафар билан қайтишди. Хусусан тошкентлик Ольга Саблина 64 килограммгача вазнлилар баҳсида олтин медал эгаси бўлди. Улуғбек Маҳмудов ҳам олтин медалга сазовор бўлди. Фозилбек Уразимбетов кумуш, Бауржон Каздаев эса бронза медали билан тақдирланди.

«БАЙНАЛМИНАЛ» РОССИЯ БИРИНЧИЛИГИ ҒОЛИБИ

Ногирон футболчилар ўртасида ўтказилган Россия очиқ биринчилигида Тошкентнинг «Байналминал» жамоаси ҳам қатнашди.

Сочида бўлиб ўтган биринчиликнинг якунловчи учинчи босқичида ҳам ватандошларимиз барча учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказишди. Улар Владикавказнинг «Автодор» жамоасини 2:1, Барнаул футболчиларини 5:0, Москва спартакчиларини 5:1, Кемеровонинг «Кузбасс» футболчиларини 4:3 ва Киевнинг «Афғон» клубини 4:0 ҳисобида маглубиятга учратиб, фақат бир ўйинни — Москванинг «Минкас» жамоаси билан бўлган баҳсни 1:1 ҳисобида дуранг қилиб, Россия биринчилиги олтин медалларини ҳамда Кубогини қўлга киритишга муяссар бўлишди.

Ўзбекистон миллий олимпия шон-шуҳрати музейида ғолибларни шарафлаш маросими бўлиб ўтди. Республика давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси Баҳодир Маҳситов футболчиларимизни катта ютуқ билан муборакбод этиб, уларга пул мукофотлари ва спорт формаларини тақдим этди.

МАВСУМНИНГ СЎНГГИ ЎЙИНЛАРИ

Мамлакат биринчилиги биринчи табақаси қатнашчилари чоршанба куни мавсумнинг якунловчи тур ўйинларини ўтказишди.

Биринчиликнинг бирор турида дарвозаларга бунчалик кўп тўп киритилмаганди. Якунловчи тур натижалари билан танишгач бунга ўзингиз ишонч ҳосил қиласиз. Ён дафтарингизга охирги ўйинлар натижаларини ёзиб қўйинг: «Тўқимачи» — «Шаҳрихон» — 0:2, «Чилонзор» — Ситора» — 5:1, «Истиқлол» — «Орол» — 5:1, «Бўкалик» — «Гиламчи» — 3:1, «Зарафшон» — «Навбаҳор-2» — 2:0, «Прогресс» — «Ёшлик» — 3:0, «Диёр» — «Норин» — 2:3, «Металлург» — «Тегирмончи» — 1:4, «Темирйўлчи» — «Шўртон» — 7:0, «Бағдодчи» — «Динамо-Насаф» — 5:1, «Зафар» — «Роҳат» — 1:0, «Гулистон» — «Кимёгар» — 2:2, «Ҳисор» — «Ғазалкент» — 0:2.

КЕЛГУСИ ҲАФТА ОБ-ҲАВОСИ

Тошкент шаҳри ва пойтахт вилоятида 30 ноябрдан 4 декабргача ёғингарчилик бўлмайди. Айрим жойларга туман тушади. Ҳаво ҳарорати кечаси -2 +3, кундузи +9 +14 даража бўлади. Шундан кейин ҳарорат пасаяди. Кечаси -3 -8 даража, кундузи +4 +9 даража бўлади.

Тошкент вилоят давлат педагогика институти жамоаси маъмурий хўжалик ишлари бўйича ректор ўринбосари

Қўзибой Мирзаевич МИРЗАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Ўзбек давлат цирки»

Республика бирлашмаси

ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА БОЛАЛАР СИЗЛАР УЧУН!

1996 ЙИЛ 21 ДЕКАБРЬ — 1997 ЙИЛ 12 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ

мактаб ўқувчиларининг қишки таътил кунларида

«ЦИРКДА АРҒА»

«ЭРТАКДА — ЭРТАК»

ТОМОШАЛАРИДА

ҚЎРБОБО, ҚЎРҚИЗ ва эртакларнинг қаҳрамонлари қатнашадилар. Дастурда цирк санъатининг барча жанрлари намойиш қилинади ва ўргатилган ҳайвонларнинг чиқишлари.

ТОМОШАЛАР:

21—27 декабрь кунлари соат 12.00, 14.00 да;
28, 29 декабрь кунлари соат 10.00, 12.00, 14.00, 16.00 да
31 декабрь соат 16.00 да;
1 январь соат 10.00 да;
9-12 январь кунлари соат 10.00, 12.00, 14.00, 16.00 да.

Олдиндан чипталар сотиш кассаси ишламоқда.
Чипталарни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан харид қилиш мумкин.
Касса соат 10.00 дан 18.00 гача ишлайди.
Маълумот учун телефонлар: 44-35-92, 44-29-04.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 33-40-48; Эълонлар: 33-99-15, 36-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0630. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Адади 8500 нусха.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20. 30. Босишга топширилди – 18.05. 1 2 3 4 5 6